

Handläggare
Isabelle Wall
Telefon: 08-508 150 52

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2023-01-26

Verksamhetsplan 2023 för Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Verksamhetsplanen för år 2023 fastställs.
2. Resultatenheter enligt bilaga 1:2 fastställs.
3. Internkontrollplan och system för intern kontroll enligt bilaga 3:1 och bilaga 3:2 godkänns.
4. Lägesbild för lokal samverkansöverenskommelse mellan stadsdelsförvaltningen lokalpolisområde Globen, trafikförvaltningen och utbildningsförvaltningen enligt bilaga 3:4 godkänns.
5. Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete enligt bilaga 3:5 fastställs.
6. Handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2023 enligt bilaga 3:6 fastställs.
7. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjustering för investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder om 2,7 mnkr.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Box 5117

08-508 150 52

isabelle.wall@stockholm.se

start.stockholm

8. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjustering för investeringsmedel till åtgärder för biologisk mångfald om 3,3 mnkr.

9. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjustering för klimatinvesteringar om 1,3 mnkr.

10. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjustering för investeringsmedel till åtgärder inom naturreservaten om 5 mnkr.

11. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjustering för investeringsmedel för åtgärder kopplade till Stockholm vid vattnet om 3,8 mnkr.

12. Stadsdelsnämnden godkänner förslag till genomförande av rivning och återuppbyggnad av bryggor i Flaten under förutsättning att de ansökta medlen under punkt 10 och 11 beviljas. Den totala investeringsutgiften uppgår till 7,3 mnkr.

13. Omslutningsförändringar om 108,9 mnkr redovisas till kommunstyrelsen.

14. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen och stadens revisorer.

Karin Bülow

Stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Kommuncentrala blanketter.....	4
Förvaltningens bilagor	5
Priser och prestationer	5
Förvaltningens övriga bilagor.....	5
Inledning	6
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	12
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.....	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	15
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	19
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	27
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv.....	30
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	32
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	34
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	36
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	37
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer.....	38
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	39
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	40
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	42

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	44
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	47
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	50
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	52
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	56
Redovisning av ekonomi	59
Nämndens ekonomiska förutsättningar	59
Investeringar	62
Resultatenheter	62
Budgetjusteringar	63
Omslutningsförändringar	64
Medel för lokaländamål	64
Övriga ekonomiska redovisningar	65
Systematiskt kvalitetsarbete	65

Bilagor

Kommuncentrala blanketter

Bilaga 1:1 Investeringar

Bilaga 1:2 Resultatenheter

Bilaga 1:3 Ansökan om medel för trygghetsskapande åtgärder, förstärkt belysning i Skarpaby lekpark

Bilaga 1:4 Ansökan om medel för trygghetsskapande åtgärder, utsmyckning av gångtunnlar i Bagarmossen

Bilaga 1:5 Ansökan om medel för biologisk mångfald, biotaktik och gröna väggar

Bilaga 1:6 Ansökan om medel för biologisk mångfald, restaurering av utdikad bäck, Smalängen

Bilaga 1:7 Ansökan om medel för biologisk mångfald, plantering i Skarpaby lekpark

Bilaga 1:8 Ansökan om medel för klimatinvestering, fossilfri/noll-utsläpps trädgårdsskötsel

Bilaga 1:9 Ansökan om medel för klimatinvestering, utbyte till LED Kulturhuset Skarpnäck

Bilaga 1:10 Ansökan om medel för klimatinvestering, installation av närvarostyrning i lokaler

- Bilaga 1:11 Ansökan om medel för åtgärder inom naturreservaten
- Bilaga 1:12 Ansökan om medel för åtgärder kopplade till Stockholm vid vattnet, bryggor vid Flaten
- Bilaga 1:13 Ansökan om medel för åtgärder kopplade till Stockholm vid vattnet, utomhusduschar vid Flaten

Förvaltningens bilagor

Priser och prestationer

- Bilaga 2:1 Förskola peng

Förvaltningens övriga bilagor

- Bilaga 3:1 Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan
- Bilaga 3:2 System för intern kontroll
- Bilaga 3:3 Kompetensförsörjningsplan 2023-2025
- Bilaga 3:4 Lägesbild för lokal samverkansöverenskommelse
- Bilaga 3:5 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete inom socialtjänsten
- Bilaga 3:6 Handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2023
- Bilaga 3:7 Plan för upphandling 2023

Protokoll samverkan / MBL

- Bilaga 4:1 Protokoll från samverkan med de fackliga organisationerna
- Bilaga 4:2 Protokoll från MBL med Lärarförbundet

Inledning

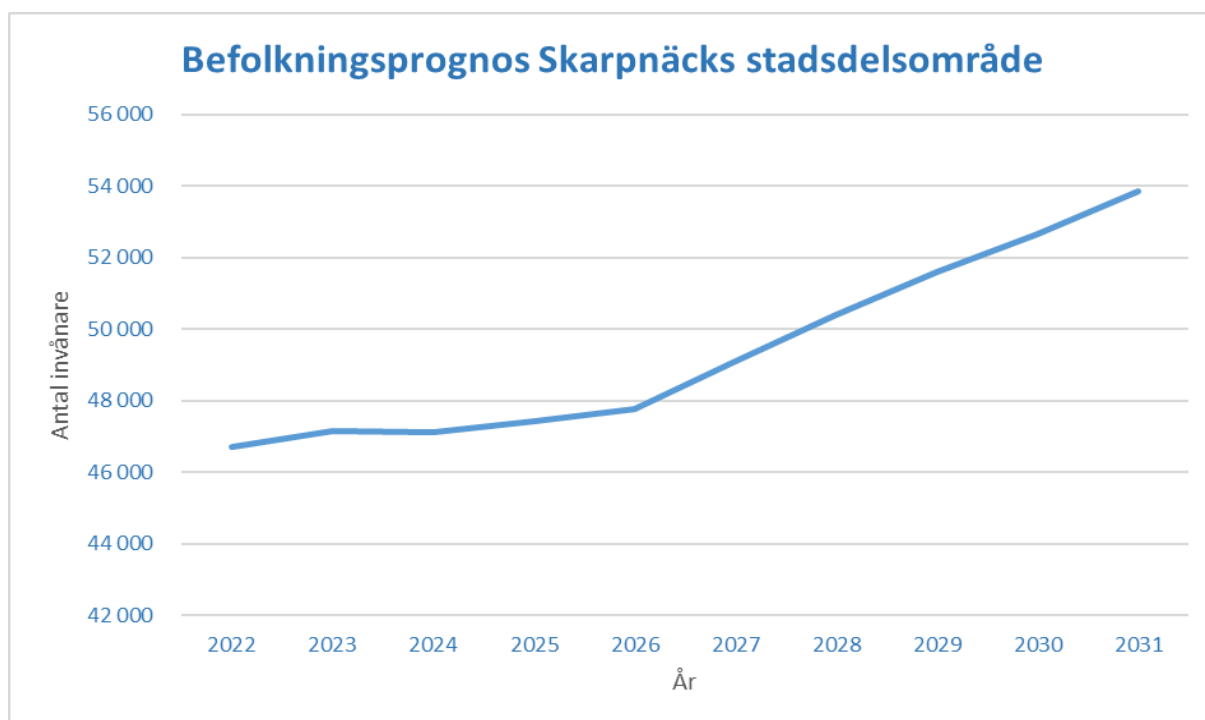
Skarpnäcks stadsdelsnämnds långsiktiga mål är att bidra till ett demokratiskt, öppet, jämställt och jämlikt samhälle. Verksamhetsplanen anger inriktningen för nämndens verksamhet under år 2023 och beskriver hur nämnden bidrar till att stadens mål uppnås. Verksamhetsplanen utgår från kommunfullmäktiges tre inriktningsmål:

- Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden
- Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning
- Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Skarpnäcks stadsdelsområde och befolkning

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning finns till för de omkring 46 700 invånare som bor här. Stadsdelsområdet omfattar Hammarbyhöjden, Björkhagen, Kärrtorp, Enskededalen, Bagarmossen, Skarpnäcks gård, Flaten, Skrubba och Orhem. Flatens naturreservat, stadens största naturreservat, och delar av Nackareservatet ligger inom stadsdelsområdet.

Stadsdelsområdets befolkning växer inte i samma takt som andra delar av Stockholm. Antalet invånare beräknas öka med cirka 700 personer fram till 2025, vilket motsvarar cirka 2 procent. Fram till 2031 beräknas stadsdelsområdets befolkning öka med omkring 6400 personer, vilket motsvarar 14 procent jämfört med år 2022. Enligt Swecos befolkningsprognos 2022 så planeras det inom stadsdelsområdet för cirka 10700 nya bostäder fram till 2031, vilket kommer utveckla stadsdelsområdet och öka befolkningen på längre sikt. Exakt vilka projekt som blir klara och när kommer troligtvis att förändras, framskrivningen bör därför tolkas med försiktighet.

Under de närmaste åren, fram till 2025, väntas den procentuella befolkningsökningen bli störst i åldersgruppen 80-89 år, medan antalet förskole- och skolbarn minskar. Enligt Swecos områdesfakta för stadsdelsområdet så ökar antalet personer i arbetsför ålder lika mycket som för staden som helhet. Även i prognosen fram till 2031 väntas ökningen bli störst bland personer mellan 80-89 år, samt för nyfödda. Antalet barn i förskoleålder ökar, likaså unga vuxna i ålder 19-24 år.

Ålder	Prognos år			Förändring 2022-2025		Förändring 2022-2031	
	2022	2024	2031	Antal	%	Antal	%
0 år	539	544	741	5	1%	197	36%
1-5 år	2 758	2 577	3 142	-181	-7%	565	22%
6-9 år	2 193	2 050	2 084	-143	-7%	34	2%
10-12 år	1 602	1 546	1 527	-55	-4%	-19	-1%
13-15 år	1 611	1 555	1 563	-56	-4%	8	1%
16-18 år	1 438	1 595	1 625	158	11%	29	2%
19-24 år	2 615	2 835	3 433	220	9%	597	21%
25-64 år	27 175	27 255	30 672	80	1%	3 417	13%
65-79 år	5 370	5 723	6 664	353	7%	941	16%
80-89 år	1 055	1 412	2 032	357	34%	620	44%
90- år	342	334	381	-8	-3%	47	14%
Totalt	46 697	47 428	53 864	731	2%	6 435	14%

(Källa: Områdesdatasystem, statistik om Stockholm, hämtad i november 2022)

Swecos områdesfakta visar att sociala förhållanden och livsvillkor inom Skarpnäcks stadsdelsområde på flera sätt liknar staden som helhet. Medelinkomsten i stadsdelsområdet är något lägre än i staden, liksom andelen utlandsfödda, medan andelen förvärvsarbetande är något högre än i staden som helhet. Det finns stora skillnader i livsvillkor mellan stadsdelarna och ännu större mellan olika områden inom stadsdelarna. Framför allt i stadsdelarna Bagarmossen och Skarpnäcks gård är de socioekonomiska skillnaderna mellan olika områden tydliga. I dessa stadsdelar finns de mest socialt utsatta områdena inom stadsdelsområdet.

Stadsdelsnämnden och råd

Stadsdelsnämnden består av 13 ledamöter och 13 ersättare. Kommunfullmäktige utser ledamöter och ersättare i stadsdelsnämnden. Bland ledamöterna utser kommunfullmäktige en ordförande (MP), en vice ordförande (C) och en andre vice ordförande (S). Stadsdelsnämnden fattar beslut om mål och inriktning för de verksamhetsområden som kommunfullmäktige delegerat till nämnden. Nämndens arbete leds av presidiet bestående av ordförande, vice ordförande, andre vice ordförande och stadsdelsdirektör.

Ett pensionärsråd och ett råd för funktionshinderfrågor är knutna till stadsdelsnämnden, råden sammanträder regelbundet i anslutning till nämndens sammanträden. Råden utses av stadsdelsnämnden enligt instruktioner utfärdade av kommunfullmäktige. Ledamöterna nomineras av pensionärs- och funktionsrättsorganisationerna. Funktionshinderrådet samordnas under mandatperioden med stadsdelsnämnderna Farsta och Enskede-Årsta-Vantör.

Stadsdelsnämndens ansvar och uppdrag

Skarpnäcks stadsdelsnämnd ansvarar för merparten av välfärdsverksamheten inom stadsdelsområdet. Utifrån en bred kompetens ska stadsdelsnämnden erbjuda en hållbar samhällsservice av hög kvalitet.

I stadsdelsnämndens ansvar ingår kommunal förskoleverksamhet, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, fritidsverksamheter för barn och unga, lokal kulturverksamhet, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder samt integration av nyanlända. Viss tillsynsverksamhet och konsumentvägledning ingår också i nämndens uppdrag.

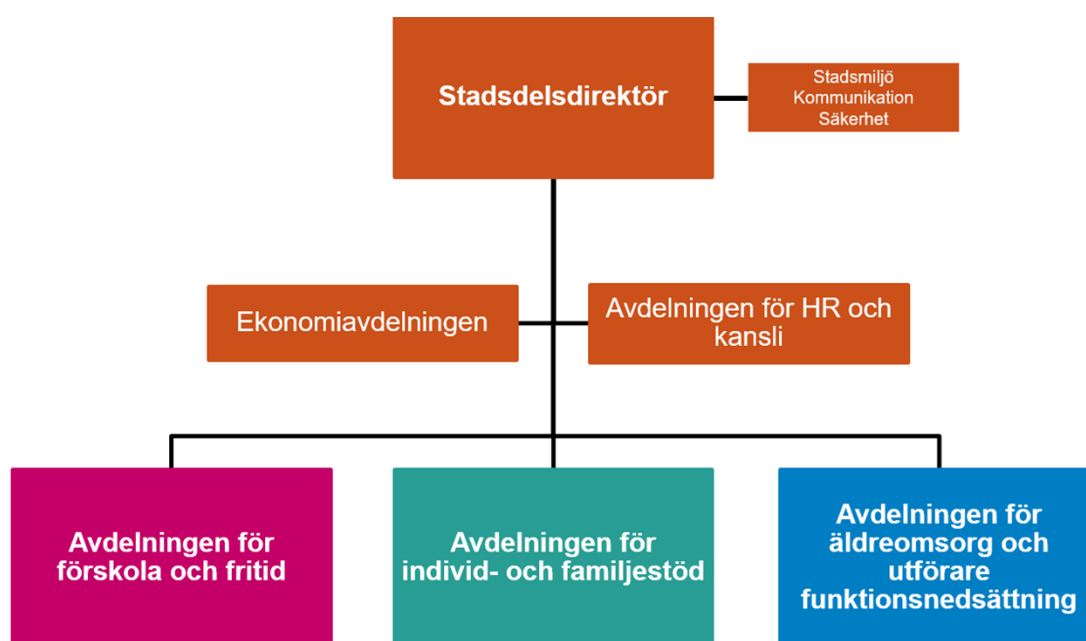
Stadsdelsnämnden ansvarar vidare för lokalt trygghetsarbete och platsamverkan samt stadsmiljöarbete såsom skötsel och investeringar i parker, naturområden, naturreservat och strandbad. Kopplat till trygghets- och stadsmiljöuppdraget ansvarar stadsdelsnämnden även för lokalt näringslivsarbete. Nämnden bidrar även till stadens klimat- och miljöarbete.

Vid allvarliga händelser och kriser ansvarar stadsdelsnämnden för omhändertagande och stöd till drabbade och allmänhet. Stadsdelsnämndens ansvar omfattar lokalt demokrati- och utvecklingsarbete genom att vara en lokal länk för dialog mellan medborgare, stadens förvaltningsorganisation och förtroendevalda.

Inom alla ansvarsområden ska stadsdelsnämnden verka för genomförandet av de 17 globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Stadsdelsförvaltningens ledning och organisation

Inom förvaltningens organisation har stadsdelsdirektören det övergripande ansvaret för all verksamhet. Stadsdelsdirektören svarar inför nämnden och leder förvaltningsledningen såväl som förvaltningens arbete och samverkan med fackliga organisationer. Direktören tillsammans med avdelningschefer och kommunikatör utgör förvaltningens ledning med ansvar för strategisk planering, styrning och uppföljning av verksamheten, ekonomistyrning och förvaltningsövergripande beslut. Förvaltningsledningen använder tillitsbaserad styrning för att ge verksamheterna stöd och handlingsutrymme. Stadsdelsförvaltningens organisation:

Nämndens prioriterade verksamhet under året

Nedan redovisas kortfattat vad stadsdelsnämndens verksamheter ska uppnå under året. Här redogörs också för hur nämnden avser att arbeta med de direktiv som rör samverkan med andra nämnder och bolag.

Ett Stockholm som håller samma med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Nämndens verksamheter erbjuder barn och ungdomar en meningsfull fritid samt tidiga sociala insatser där behov finns. När invånare behöver stöd ska de vara delaktiga i insatserna. Barn, unga och vuxna som lever i våldsutsatthet får skydd och stöd. Samverkan ska ske för att minska risken att människor dras in i kriminalitet. I nämndens förskolor utvecklas barnen och lär sig genom lek och undervisning. Flickor och pojkar ska vara delaktiga och ha inflytande i förskolans innehåll. De äldre ska uppleva god hälsa, trygghet och delaktighet i det stöd och den vård och omsorg de får. Barn, unga och vuxna ska ha en inkluderande, aktiv och trygg fritid. Invånarna i Skarpnäck ska kunna ta del av ett mångsidigt kulturutbud som utgår från delaktighet.

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Inom förvaltningen sker ett kontinuerligt och aktivt arbete med miljö- och klimatåtgärder i syfte att skapa en hälsosam miljö och bidra till en hållbar utveckling. Energiförbrukningen ska minska, kloka inköp öka och den biologiska mångfalden stärkas. I Skarpnäck utvecklas parkernas, grönområdenas och naturreservatens ekologiska värden, vilket bidrar till arbetet med klimatanpassning. Det ska vara god framkomlighet på stadsdelsområdets parkvägar och det ska vara enkelt och tryggt att cykla och promenera. De transporter som sker inom nämndens verksamheter ska vara hållbara.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Nämndens resurser används väl med fokus på resultat för invånarna i stadsdelsområdet. Det ska vara tryggt och attraktivt att vara företagare i Skarpnäcks stadsdelsområde. Kvinnor och män som bor i stadsdelsområdet ska vara självförsörjande och leva självständiga liv. De som riskerar sin bostad eller lever i hemlöshet ska få stöd och samordnade insatser. Nämndens verksamheter har en inkluderande och hälsofrämjande arbetsmiljö som präglas av ett engagerat och närvarande ledarskap. Medarbetarna inom förvaltningen utövar ett aktivt medarbetarskap. Skarpnäcks stadsdelsområde ska vara tryggt och säkert för alla invånare och för de som vistas och verkar här. Parker och grönområden ska vara trygga, välskötta, tillgängliga och inkluderande. De mänskliga rättigheterna, barns rättigheter och jämställdhet är fortsatt prioriterade områden för nämndens verksamheter, likaså hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Nämndens verksamheter har en hög beredskap för oförutsedda händelser.

Kommunfullmäktiges prioriterade områden

I stadens budget anges ett antal prioriterade områden där det finns ett särskilt stort behov av utvecklade processer och samverkan mellan flera av stadens nämnder och bolagsstyrelser. Förvaltningen ser samverkan med andra förvaltningar och bolag som en förutsättning för en effektiv och utvecklingsinriktad verksamhet. Nämndens verksamheter ingår i olika samverkansprojekt och löpande arbeten tillsammans med andra nämnder och bolag.

Långsiktigt hållbar ekonomi i en turbulent omvärld

Ekonomiska utmaningar väntar under de kommande åren. Ett hastigt förändrat omvärldsläge har medfört ekonomisk turbulens med hög inflation, stigande räntor och en förmodat väntande lågkonjunktur. Den demografiska utvecklingen kommer samtidigt att vara en utmaning, där behovet av vård och omsorg ökar samtidigt som det råder brist på arbetskraft. För att säkra en långsiktigt hållbar ekonomi inom givna ramar kommer förvaltningen att prioritera kärnverksamheten, samtidigt som satsningar i linje med budgetuppdragen kommer att prioriteras.

Förvaltningen kommer vidare att undersöka möjligheter till och säkerställa samverkan där det leder till effektivitets- och kvalitetsvinster, samt arbeta med effektivisering av lokalbeståndet, såväl gällande ekonomi som energi.

Klimatpolitiken - hela stadens ansvar

Miljö- och klimatarbetet genomsyrar nämndens verksamheter där alla medarbetare deltar utifrån sin roll och möjlighet att påverka. Förvaltningen arbetar aktivt med att tillgängliggöra park- och naturområden för alla medborgare, klimatanpassa stadsdelsområdet mot skyfall och värmeböljor och stärka den biologiska mångfalden. Verksamheterna bidrar till stadens mål om hållbara transporter och resor, minskad energianvändning och klimatsmart konsumtion genom ett resurssmart beteende och kloka inköp.

Innovation, digitalisering och upphandling

Innovation och digitalisering är en del i förvaltningens arbete för att utveckla och effektivisera verksamheterna vilket också bidrar till att klara kompetensförsörjningen inom verksamheterna. Arbetet ska vägledas av principerna i stadens kvalitetsprogram för att kunna säkerställa verksamheter med hög kvalitet och som möter invånarnas behov. Genom dialog med invånarna och omvärldsbevakning utvecklar förvaltningen användandet av digitala lösningar och välfärdsteknik.

Förvaltningen deltar aktivt i stadens arbete med kategoribaserade inköp, och med att vidareutveckla inköps- och upphandlingsarbetet på ett sätt som hjälper till att driva samhällsutvecklingen i en hållbar riktning. Förvaltningen strävar vidare efter att säkerställa att upphandlad verksamhet inte bidrar till ekonomisk eller arbetslivsorienterad brottslighet samt genom aktiv avtalsuppföljning i stadens upphandlingar motverka välfärdsbrott.

Staden som arbetsgivare

Förvaltningen erbjuder trygga anställningar och minskar andelen visstids- och deltidsanställningar. Medarbetare ges i linje med stadens personalpolicy handlingsutrymme, inflytande över sin arbetssituation och goda möjligheter att utvecklas. Förvaltningen stärker det närvarande ledarskapet genom goda organisatoriska förutsättningar och främjar en kultur av tillit. Förvaltningen använder stadens ledarskapsmodell och chefsprofil som stöd. För att säkerställa nuvarande och framtida kompetensförsörjning arbetar förvaltningen strukturerat på kort och längre sikt. Flera kompetensutvecklingsinsatser genomförs för olika yrkesgrupper. Förvaltningen bedriver ett systematiskt och främjande arbetsmiljöarbete som genomsyras av jämställdhet, jämlikhet och frihet från diskriminering.

Samverkan för en trygg och säker stad

Utgångspunkten för förvaltningens trygghets- och säkerhetsarbete är situationell- och social prevention. Trygghetsvandringar bidrar till ökad trygghet genom riktade insatser och åtgärder baserade på invånarnas behov och önskemål. Den lokala samverkansöverenskommelsen med Polisen, utbildningsförvaltningen och trafikkontoret ligger till grund för planering av gemensamma insatser i samverkan med civilsamhället. SkarpBrå och de lokala brottsförebyggande råden tillsammans med andra samverkansforum är viktiga aktörer för att bidra till förutsättningar för ökad trygghet.

Förvaltningens förebyggande verksamheter för barn och ungdomar bidrar till ökad trygghet, exempelvis genom ökade öppettider på fritidsgårdarna, uppsökande verksamhet för barn som inte är inskrivna i förskolan och genom fältassistenter.

Samverkan för trygga barn och ungdomar med rättvisa livsvillkor

Alla barn har rätt till en trygg uppväxt. Förskolan har en viktig funktion i det förebyggande arbetet, bland annat genom att tidigt uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. Samarbetet mellan förskola, skola och socialtjänst fortsätter och utvecklas under året. Barnen inom nämndens förskolor ska ha tillgång till en kvalitativ likvärdig utbildning av hög kvalitet som utgår från ett tydligt barnperspektiv. En meningsfull fritid är en viktig skyddsfaktor i barn och ungas liv. Förvaltningen samverkar med idrottsföreningar och andra delar av civilsamhället för att skapa verksamheter som attraherar barn och unga. Fritidsgårdarna erbjuder utökade öppettider och ett bredare verksamhetsutbud som passar fler barn och ungdomar.

Ett Stockholm med hållbar tillväxt

Nämndens näringslivsarbete inriktas på åtgärder för att utveckla tryggheten och attraktionskraften i stadsdelsområdet i enlighet med stadens näringslivspolicy. Policyn har fyra fokusområden; att stimulera tillväxt och företagsamhet, förbättra service, tillgänglighet och myndighetsutövning, skapa attraktivare miljöer och bättre framkomlighet samt att öka tillgången till arbetskraft med relevant kompetens. Förvaltningen säkerställer, i dialog och samverkan med det lokala näringslivet, att stadsdelsområdet är tryggt och välskött. Förvaltningen har en kontinuerlig dialog och uppföljning av de företag som bedriver verksamhet på entreprenad inom nämndens ansvarsområden.

Stockholm som ett kulturellt centrum

Nämnden verkar för att invånarna har lika möjligheter att ta del av och skapa kultur. Nämndens verksamheter utvecklar och stärker kulturens roll särskilt gentemot barn och ungdomar såväl avseende att utöva som att ta del av kultur. Nämnden bidrar till att erbjuda unga ett kultur- och föreningsliv där närvarande vuxna spelar en viktig roll samt stödjer föreningar genom föreningsbidrag. I Skarpnäcks kulturhus erbjuds lokaler och kurser för att möjliggöra eget kulturskapande och lokalt engagemang.

Samverkan för ökat bostadsbyggande och hållbar stadsutveckling

Förvaltningen bevakar de lokala intressena inom de områden förvaltningen har rådighet över när nya bostäder planeras i stadsdelsområdet. Förvaltningen framför tidigt behov av

exempelvis nya förskolor, bostäder med särskild service och boenden för äldre, samt initierar samarbete för att säkerställa att förutsättningar skapas för att bedriva kommunal verksamhet. Under året kommer förvaltningen bevaka att park- och naturmark som används för bostäder kompenseras, samt att den så kallade enprocentsregeln bidrar till konstnärliga installationer.

Stadsdelsnämnden bidrar till stadens årliga arbete med boendeplaneringen för att säkerställa en sammanvägd bedömning och prognos över framtida behov. Förvaltningen samordnar arbetet med boendeplan för bostäder för personer med funktionsnedsättning samt boendeplan för äldre med övriga förvaltningar inom region östra söderort.

En hållbar demokratisk stad

Nämndens verksamheter ska vara välkommande, jämställda och demokratiska. Förvaltningen stärker sitt arbete med de mänskliga rättigheterna, jämställdhet och barns rättigheter. Förvaltningen samverkar med akademi, näringsliv och civilsamhälle för att bidra till utvecklingen av stadens hållbarhetsarbete. Förvaltningen kommer under året vidareutveckla nuvarande arbetssätt för medborgardialoger, för att öka invånarnas demokratiska inflytande.

Nämndens verksamheter bidrar till att uppnå flera av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Detta görs bland annat genom att skapa trygga och inkluderande parker, öka tillgängligheten och delaktigheten för personer med funktionsnedsättning, ta hänsyn till barns och nationella minoriteters rättigheter samt arbeta för en god vård och omsorg om äldre. Vidare arbetar förvaltningen aktivt för att minska verksamheternas klimatpåverkan, exempelvis genom att minska matsvinn och mängden avfall.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Stadsdelsnämnden bidrar till målet om ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden genom att erbjuda barn och ungdomar en meningsfull fritid samt tillgängliggöra tidiga sociala insatser. Fritidsgårdarna vidareutvecklas för att möta barn och ungas behov, och samarbetet mellan socialtjänsten och förskolan stärks under året. Förvaltningen prioriterar uppsökande verksamheter så som introduktionsförskola, öppen förskola eller andra strukturerade metoder för att nå fler vårdnadshavare och familjer.

Förskolan är en plats där alla barn möts, leker och lär tillsammans. Barnen ges möjlighet att vara delaktiga i utformandet av förskolans lärmiljöer. Förvaltningens förskolor bidrar till att varje barn når sin fulla potential genom att alla barn får tillgång till pedagogiskt utbildad personal och undervisning ledd av legitimerade förskollärare. Stor vikt läggs på att stimulera barnens språkutveckling, bland annat genom högläsning. Eftersom förskola och skola är starka skyddsfaktorer mot social problematik och utanförskap samverkar förvaltningen internt och externt för att skapa en sammanhållen kedja av förebyggande åtgärder i syfte att stötta barns och ungas utbildning.

Socialtjänsten arbetar brett i stödet gentemot barn och föräldrar, genom rådgivning och stöd som riktar sig generellt till alla föräldrar samt stöd till enskilda som behöver ett särskilt individanpassat stöd. Förvaltningen samverkar med andra aktörer för att minska risken att

barn, unga och vuxna dras in i kriminalitet. Arbetet mot att unga rekryteras till kriminell livsstil eller våldsbejakande extremism fortgår och utvecklas, det uppsökande arbetet förstärks med fältverksamhet. Förvaltningen arbetar för att alla, oavsett funktionsförmåga, ges möjlighet att delta i alla delar av samhällslivet.

Nämndens verksamheter inom äldreomsorg arbetar för att äldre ska ha hög livskvalitet, god hälsa och leva ett självständigt liv så länge som möjligt. Omställningen till en god och nära vård fortgår inom samtliga verksamheter. Förvaltningen vidareutvecklar det förebyggande arbetet med att minska social isolering och bryta ofrivillig ensamhet.

I förvaltningens öppna verksamheter erbjuds en trygg miljö, meningsfulla aktiviteter och social samvaro för stadsdelsområdets invånare i alla åldrar oavsett kön, bakgrund och funktionsförmåga. Förvaltningens mötesplatser är välkomnande och tillgänglighetsanpassade för alla personer, och bidrar till att förankra demokratiska värderingar. Skarpnäcks kulturhus ska ge möjlighet för invånare att skapa och ta del av kultur. I stadsdelsområdets parklekar finns möjlighet till lek och rörelse i en spännande miljö anpassad för barn i alla åldrar.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att erbjuda barn och ungdomar en meningsfull fritid, tillgång till trygga fritidsgårdar och tidiga sociala insatser. Det trygghetskapande arbetet bygger på en långvarig samverkan inom stadsdelsområdet mellan socialtjänst, förskola, skola, fritidsverksamhet samt polis (SSPF) och andra externa aktörer.

Fritidsgårdarna erbjuder särskilda riktade aktiviteter till flickor och specifika målgrupper så som nyanlända och ungdomar med funktionsnedsättning. Fritidsverksamhet för unga hbtqi-personer kommer att stärkas. Fritidsgårdarna fortsätter samarbetet med andra aktörer som arbetar förebyggande som exempelvis socialtjänsten och civilsamhället. Sedan några år tillbaka har förvaltningen haft fritidslotsar som arbetat uppsökande. I samband med att fältassistenter rekryteras kommer fritidslotsuppdraget att utföras av fritidsledare inom fritidsgårdarnas verksamhet.

Riktat fokus till prioriterade målgrupper bidrar till att uppfylla mål 5 i Agenda 2030. Målet handlar om att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Fritidsgårdarna är trygga, drogfria och jämställda mötesplatser. Fritidsaktiviteter planeras och genomförs i samverkan med fackförvaltningar och civilsamhälle med ungdomarnas delaktighet och inflytande som grund. Fysisk aktivitet och rörelse främjas inom verksamheten. Det systematiska kvalitetsarbetet inom verksamheten utvecklas genom att arbeta i enlighet med *Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar*.

Fritidsgårdarna ska hålla hög kvalitet och utvecklas för att möta barn och ungas behov och levnadsmönster. Verksamheten ska vidareutvecklas genom bland annat digitalisering och ökad mobilitet.

Sommarkollo ger barn och ungdomar möjlighet till en stimulerande och trygg sommarvistelse samt en plats där man kan mötas och skapa relationer. Förvaltningen fortsätter att arbeta för

att fler barn från grupper som idag är underrepresenterade deltar i sommarkollo.

Enligt skollagen ska förskolan vara likvärdig utifrån tre grundläggande aspekter. Dessa är att barn ska ha lika tillgång till, och lika kvalitet i en utbildning som också ska verka kompensande. Detta för att uppväga skillnader i barns olika förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. En likvärdig förskola bidrar till att skapa jämlika uppväxtvillkor. Förskolans kompensatoriska uppdrag är därför centralt. Förskolorna fortsätter att arbeta för att tidigt identifiera och ge rätt stöd till barn i behov av särskilt stöd, samt barn som riskerar att fara illa. Förskolan är på så sätt en del av det förebyggande sociala arbetet. Inom förskolans stödteam finns möjlighet för vårdnadshavare till icke biståndsbedömda stödsamtal av familjebehandlare.

Öppna förskolan och introduktionsförskolan är riktad till barn som inte är inskrivna i ordinarie förskoleverksamhet samt till deras familjer. Verksamheten har en viktig roll som introduktion till förskola för de barn och föräldrar som inte tidigare har erfarenhet av verksamheten. Öppen förskola bidrar till ökad medvetenhet hos föräldrar om barns utveckling och behov och kan även sprida information om samt förmedla kontakt med sociala, medicinska och andra verksamheter inom stadsdelsområdet. Öppna förskolan kan även fungera som en länk till socialtjänsten och vara ett led i det socialt förebyggande arbetet. Introduktionsförskolan har stora möjligheter att lägga en grund för integration i praktiken, genom att skapa tillit och förtroende för samhällets olika insatser, där förskola är en viktig del. Förvaltningen fortsätter att prioritera uppsökande verksamheter så som introduktionsförskola, öppen förskola eller andra strukturerade metoder för att nå fler vårdnadshavare och familjer. I syfte att skapa fler mötesplatser för barn och vuxna kommer förvaltningen att utreda möjligheten att utöka verksamheten i introduktionsförskolans lokaler på Skarpnäcksfältet.

Projektet stärkt tidigt stöd i samverkan (STIS) som finansierats med medel från stadens sociala investeringsfond har avslutats. Förvaltningen fortsätter att arbeta i enlighet med effektiva arbetssätt som arbetats fram under projektiden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kulturnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med fastighetsnämnden utforma en strategi för användande och utveckling av parkleksverksamheten och användning av parkleksbyggnader	2023-01-01	2023-06-30

Nämndmål: Barn och ungdomar ges möjlighet till en inkluderande, aktiv och trygg fritid

Beskrivning

Fritidsgårdarna är trygga, drogfria och jämställda mötesplatser. Alla, oavsett kön, bakgrund, funktionsnedsättning eller socioekonomiska förutsättningar välkomnas. Med ungdomarnas delaktighet och inflytande som grund, erbjuds aktiviteter som utvecklar, utmanar och bidrar till gemenskap. Fritidsgårdarna samverkar med civilsamhälle och näringsliv. Fritidsledarna möter besökarna med en positiv förväntan och nyfikenhet samt har kunskap om risk- och skyddsfaktorer.

Förväntat resultat

- Fritidsgårdarna är till för alla barn och unga och verkar för en jämn könsfördelning.
- Barn och unga är trygga, delaktiga och har inflytande på fritidsgårdarna.
- Barn och unga är nöjda med det utbud som erbjuds på fritidsgårdarna.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
Andel barn och unga som känner sig trygga på fritidsgårdarna	90 %		År
Andel barn och unga som är nöjda med det utbud som erbjuds på fritidsgårdarna	75 %		År
Andel flickor som besöker fritidsgårdarna	36 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen inkluderar barn och unga med funktionsnedsättningar i stadens egna kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter.	2023-01-01	2023-12-31
Förvaltningen utreder möjligheten att starta öppen förskola på Skarpnäcksfältet	2023-01-01	2023-12-31
Förvaltningen utreder möjligheten till utökade öppettider i parklekarna	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att förskolorna är trygga, säkra och håller en likvärdig hög pedagogisk kvalitet. Alla barn ges tillgång till förskollärlärd undervisning och utbildning. En kvalitativ förskola är viktig för barns utveckling och lägger grunden för det livslånga lärandet. Förskolorna ska vara tillgängliga för alla barn och barnen ska få det stöd de behöver för att lära och utvecklas.

Utbildningen vilar på demokratins grund och utgår från barnkonventionen. Skollagen slår fast att utbildningen ska syfta till att barnen ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Förskolan har en viktig funktion i det förebyggande arbetet, bland annat genom att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. Samarbetet mellan socialtjänsten och förskolan stärks under året.

Förskolorna ska verka för att fler barn ges möjlighet att ta del av och upptäcka professionell kultur, läsning och eget skapande. Kulan är Stockholms stads mötesplats för samverkan mellan förskolan, skolan och kulturlivet. Förvaltningen fortsätter verka för att fler barn inom förskolan genom kulanpremien kommer i kontakt med kulturverksamheter.

Hållbar utveckling och likvärdiga pedagogiska lärmiljöer av hög kvalitet

Begreppet hållbar utveckling bygger på tre dimensioner, det sociala, miljön och ekonomin. Förskolan ska liksom all utbildning genomsyras av lärande för en hållbar utveckling. De pedagogiska relationerna mellan pedagog och barn i förskolan är en betydelsefull aspekt av hållbara relationer inom utbildningen. Det finns forskning som visar att en av de viktigaste faktorerna för barns utveckling och lärande i förskolan är de pedagogiska relationerna mellan förskolepersonal och barn. En pedagogisk relation som består av kognitivt, socialt och

emotionellt stöd, utgör kärnan i en förskola av hög kvalitet. Det främjar barns möjligheter att lära sig i förskolan och senare i skolan. Förskolorna är organiserade så att alla barn får tillgång till pedagogiskt utbildad personal och undervisning ledd av legitimerade förskollärare.

Barnen ges möjlighet att vara delaktiga i utformandet av förskolans lärmiljöer. Miljöer och material är estetiskt tilltalande och utmanar rådande normer. Förskolan ska vara en plats där olikheter ses som något positivt och där barnen ökar sin förståelse och tolerans för olika sätt att tänka och vara. Alla barn får tillgång till lärmiljöer där de får vara aktiva, medskapande och kreativa tillsammans med andra barn och vuxna.

Förvaltningens fortsatta arbete för likvärdiga pedagogiska lärmiljöer av hög kvalitet, jämställdhet och jämlikhet bidrar till mål 4 inom Agenda 2030. Målet handlar om att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Arbetet med kemikaliesmarta förskolor fortsätter liksom arbetet med att minska klimatpåverkan från inköpta livsmedel och öka andelen ekologiska livsmedel i enlighet med strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat.

Språkutvecklande arbetssätt

Språk, lärande, lek och identitetsutveckling hänger nära samman. Förskolan ska därför lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling, genom att uppmuntra och ta tillvara deras nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt. Språket är nyckeln till kunskap, barn som har ett väl utvecklat språk och ett stort ordförråd är bättre rustade inför skolstarten. Arbetet med barns övergång mellan förskola och skola utvecklas i syfte att skapa goda förutsättningar för trygghet och pedagogisk kontinuitet.

Förvaltningen fortsätter att arbeta för att medarbetare inom förskolan fortbildar sig och få nödvändiga kompetenser inom svenska, pedagogik, modersmålsstöd eller relevant metodik som understödjer barns språkutveckling.

Genom högläsning skapas delaktighet, gemenskap och relationer. Barnen får uppleva spänning och glädje vilket banar väg för ett vidare intresse för läsning, litteratur och studier. Barnens ordförråd och språkliga medvetenhet ökar och synliggörs i den pedagogiska dokumentationen. Förskolorna fortsätter att utveckla verksamhetens läsmiljöer samt samarbetet med biblioteken.

Flerspråkighet hos barn ska uppmuntras inom förskolorna och stödjas som en resurs i språkinläringen. Barn som tillhör nationella minoriteter erbjuds barnomsorg enligt gällande lagstiftning. Stockholms stad är förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska. Barn som talar eller har anknytning till ett nationellt minoritetsspråk har rätt till förstärkt språkstöd inom utbildningen. Förskolorna fortsätter främja barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna språket.

Fler barn i förskola

Öppna förskolan och introduktionsförskolan är riktad till barn som inte är inskrivna i ordinarie förskoleverksamhet samt till deras familjer. Verksamheten har en viktig roll som introduktion till förskola för de barn och föräldrar som inte tidigare har erfarenhet av verksamheten. Öppen

förskola bidrar till ökad medvetenhet hos föräldrar om barns utveckling och behov och kan även sprida information om samt förmedla kontakt med sociala, medicinska och andra verksamheter inom stadsdelsområdet. Öppna förskolan kan även fungera som en länk till socialtjänsten och vara ett led i det socialt förebyggande arbetet. Introduktionsförskolan har stora möjligheter att lägga en grund för integration i praktiken, genom att skapa tillit och förtroende för samhällets olika insatser, där förskola är en viktig del. Förvaltningen fortsätter att prioritera uppsökande verksamheter så som introduktionsförskola, öppen förskola och att genom andra strukturerade metoder arbeta för att för att nå fler vårdnadshavare och familjer.

Lika rättigheter och samverkan

Utbildningen i förskolan styrs av skollagen och läroplan för förskolan (Lpfö 18). Skollagen reglerar bland annat vilka rättigheter och skyldigheter barn och deras vårdnadshavare har. Läroplanen beskriver förskolans värdegrund, vad barnen ska få möta under sin tid i förskolan och vilket ansvar rektor, förskollärarna och arbetslaget har. Enligt förskolans läroplan ska utbildningen spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter. Förskolorna värnar om barnens rättigheter inom verksamheten genom barnrättsombud som stöttar verksamheterna utifrån barnkonventionens intentioner.

Förskolan har ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar barnens utveckling, val och lärande. Förskolan organiserar utbildningen så att barnen möts, leker och lär tillsammans. Barnen får pröva och utveckla sina förmågor och intressen med samma möjligheter och på lika villkor, oberoende av könstillhörighet. Arbetet bidrar till att uppfylla mål 5 i Agenda 2030. Målet handlar om att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans får rätt stöd utformat med hänsyn till egna behov och förutsättningar. Inom verksamhetsområdet finns specialpedagoger och familjebehandlare som handleder förskolans pedagoger kring förhållningssätt, struktur och vilken anpassning som kan ske i verksamheten för att säkerställa att rätt stöd erbjuds alla barn.

Alla barn har rätt till en trygg uppväxt. Förskolan har en viktig funktion i det förebyggande arbetet, bland annat genom att tidigt uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. Samarbetet mellan förskola, skola och socialtjänst fortsätter och utvecklas under året.

Kompetensförsörjning och handlingsplan för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare

Arbetsmiljön för medarbetare i förskolan ska stärkas genom goda arbetsvillkor och säkerställd tid att utföra respektive uppdrag. Förvaltningen fortsätter att arbeta för att underlätta ett närvarande ledarskap inom förskolan för att förbättra arbetsmiljön för alla medarbetare. Arbetet med handlingsplanerna för förbättrad arbetsmiljö för barnskötare och förskollärare fortsätter i samarbete med förskolenämnden.

Förvaltningen fortsätter att uppmuntra medarbetare att delta i de kompetenshöjande insatser som staden erbjuder. Verksamheten fortsätter också att arbeta för att vara en bra arbetsgivare i syfte att attrahera och bibehålla pedagogiskt utbildad personal.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	34 %	33 %	Tertial
 Antal barn per grupp	15	15	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Förskollärartäthet	15,5 st	15,5	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden samt i samråd polis och boende verka preventivt för att öka tryggheten i skolan. Den samverkan ska ske på samma sätt gentemot fristående skolor	2023-01-01	2023-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla stödet till elever med funktionsnedsättningar som går ut gymnasieskola och gymnasiesärskola	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Barn i förskolan har hållbara relationer till sin omvärld

Beskrivning

Hållbar utveckling är ett begrepp som används för att knyta ihop ekologiska, sociala och ekonomiska utmaningar som mänskligheten står inför. Hållbar utveckling kan även ses som ett relationsbygge mellan människa och miljö. De pedagogiska relationerna mellan förskolepersonal och barn är viktiga för barns lärande och utveckling i förskolan. En förskola av hög kvalitet verkar socialt utjämnande och bidrar till jämlikare uppväxtvillkor. Utbildningen i förskolan stimulerar varje barns utveckling och lägger grunden för ett livslångt lärande genom att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Utbildningen bedrivs genom ett demokratiskt arbetssätt där barnen har inflytande. Förskolan arbetar för att tidigt upptäcka barns olika behov och lägger grunden för ett livslångt lärande. Förskolan samverkar med grundskolan så att barnen är väl förberedda inför övergången till förskoleklass. Förskolan ser flerspråkighet som en tillgång. Förskolan prioriterar arbetet med att ge barnen möjlighet att utvecklas i det svenska språket och i sina modersmål.

Förväntat resultat

- Alla barn i förskolan lär, leker och utvecklas i en trygg miljö.
- Alla barn vistas i likvärdiga lärmiljöer som ska vara tilltalande, tillgängliga och estetiska.
- Barn är delaktiga och har inflytande i utbildningen i förskolan.
- Barnen i förskolan utvecklar sina språk.
- Barnen i förskolan är trygga i övergången från förskola till förskoleklass

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
Andel vårdnadshavare som upplever att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten	75 %		År
Andel vårdnadshavare till flickor och pojkar i förskolan som upplever att barnet känner sig tryggt på förskolan	90 %		År
Antal förskolor som deltar i Skolverkets utmärkelse "Skola för hållbar utveckling"	1		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla barn får varje dag ta del av litteratur och högläsning	2023-01-01	2023-12-31
Barnen inom förskolan ges möjlighet att ta del av och upptäcka professionell kultur	2023-01-01	2023-12-31
Förskolorna säkerställer ökad beredskap vid händelse av kris	2023-01-01	2023-12-31
Förskolorna utbildar kursledare i flerspråkighetsutbildning	2023-01-01	2023-12-31
Förvaltningen arbetar uppsökande i syfte att öka antalet barn som deltar i förskolan	2023-01-01	2023-12-31
Kartläggning av deltagare till språkutbildning för pedagoger	2023-01-01	2023-12-31
Kompetensutveckling i pedagogisk dokumentation för förskolans pedagoger	2023-01-01	2023-12-31
Ökad samverkan mellan förskola och socialtjänst kring orosanmälningar	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att fortsätta utvecklingen mot ett förebyggande och tidigt stöd.

Social prevention

Tidiga sociala insatser har både ett kompensatoriskt syfte och syftar till att ge stöd till föräldrar, enskilt eller i grupp, för att stärka föräldraförmågan. Förvaltningen tillhandahåller flera inriktningar av föräldraskapsprogram samt vägleder till familjemottagningens stödsamtal utan föregående biståndsbedömning. För barn och ungdomar arrangeras lovaktiviteter där uppsökande arbete bidrar till att aktiviteterna blir tillgängliga också för dem som har prioriterade behov av dem.

Barn som växer upp med vuxna där det förekommer våld påverkas negativt i sin anknytning, utveckling och förmåga till socialt samspel. De drabbas oftare av konfliktfyllda kompisrelationer, ensamhet och ohälsa och att utveckla normbrytande beteende. En av de viktigaste skyddsfaktorerna för barn som upplever våld hemma är viktiga vuxna i barnets närhet utanför hemmet. I samverkan för trygghets- och brottsförebyggande arbete som förvaltningen har med andra myndigheter och aktörer är tidig upptäckt av våldsutsatthet prioriterad.

Det uppsökande arbetet förstärks genom utveckling av fältverksamhet. Skolor i stadsdelsområdet arbetar nära förvaltningens samordnare mot rekrytering till kriminalitet

(LOSAM) för att tidigt upptäcka barn med riskbeteende och ge stöd till familjerna och göra skyddsfaktorerna för barnen starkare. Stadens strategi för att förebygga rekrytering revideras under året och därefter kommer förvaltningens lokala handlingsplan att uppdateras.

Tillsammans med polis och kriminalvård fortsätter förvaltningen utveckla gemensamma arbetssätt för att minska skjutningar och sprängningar inom samverkansmodellen *Trefas*. Arbetet leds av socialförvaltningen och inbegriper också grannstadsdelarna. Snabb kontakt med förvaltningens socialtjänst, motivationsarbete och insatser som erbjuder skydd möjliggör för den som vill lämna en kriminell livsstil.

Ungdomsmottagningen som drivs i samverkan med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning fortsätter att arbeta för att samtliga ungdomar som söker stöd erbjuds detta skyndsamt. Ungdomsmottagningen gör även satsningar utifrån vad som framkommit av stockholmsenkäten. I stockholmsenkäten framgår det att ungdomar, främst flickor, skattar sin egen psykiska hälsa som låg. För att möta den problematiken ska medarbetare på ungdomsmottagningen utbildas i en särskild modell och en gruppverksamhet kommer att starta.

Barn, unga och vuxna har egna resurser att leva självständiga liv

Barn, unga och vuxna som behöver socialtjänstens insatser ska få snabb kontakt med den eller de kompetenser som behövs för att utreda hjälpbehov och rätten till insats. Barn, unga och vuxna är delaktiga i utredningen och i planeringen av insatsernas genomförande. Barns rätt till information och delaktighet ska säkerställas, och förekomsten av samordnad individuell plan (SIP) ska öka. De insatser som beviljas ska vara uppföljningsbara och individuellt anpassade samt formulerade tillsammans med familjen eller den enskilde.

Socialtjänsten arbetar brett i stödet gentemot barn och föräldrar, genom rådgivning och stöd som riktar sig generellt till alla föräldrar samt stöd till enskilda som behöver ett särskilt individanpassat stöd. För barn där det finns upprepad oro kring omsorgssvikt erbjuds intensifierad utredning i hemmiljö i syfte att öka familjernas mottaglighet till att ta emot insats. Utvecklingsarbetet sker i samarbete med socialförvaltningen.

Förvaltningen ansvarar för att säkerställa att barn och unga som är i behov av stöd, omsorg och vård får det i en trygg och stabil miljö. Arbetet med familjehemsplacerade barn ska fortsätta att utvecklas. I enlighet med det globala målet i Agenda 2030 om god hälsa och välbefinnande ska socialtjänsten säkerställa att alla barn som placeras utanför sitt hem genomför en hälso- och tandundersökning i samband med placering. Socialtjänsten ska även, i enlighet med det globala målet i Agenda 2030 om god utbildning för alla, säkerställa att alla familjehemsplacerade barn ska ges möjlighet att ha en välfungerande skolgång. De barn som är familjehemsplacerade i Stockholms län får stöd via Skolfam, en förebyggande arbetsmodell för att stärka skolresultat för barn i familjehem.

Kontakten med familjehemmen ska stärkas och stödet utvecklas, och uppföljning för att säkerställa en hög kvalitet i stödet till barn och unga genomförs. Förvaltningen vidareutvecklar arbetet med att rekrytera fler familjehem samt ge gott stöd, vägledning och utbildning.

Vuxna personer med skadligt bruk och beroende får stöd från case manager, boendeinsatser i

vårdkedjan samt öppenvård med insatser som rekommenderas i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för missbruk och beroende, inklusive anhörigstöd för personer med beroendesjukdom. Förvaltningens boendestöd i egen regi utvecklas för att bättre möta upp behov hos barn vars föräldrar beviljats insatsen.

För personer med omfattade psykiatrisk ohälsa inklusive skadligt bruk och beroende fortgår ett utvecklingsarbete tillsammans med socialförvaltningen, regionens psykiatri- och beroendevård och stadsdelsförvaltningarna i söderort. Insatser från socialtjänsten är en del i en sammanhållen vårdkedja och ska i hög grad inriktas på att motverka hemlöshet, minska skadeverkningar och utgöra en grund för en rehabilitering i nära samverkan med andra huvudmän. Återhämtningsperspektivet ska särskilt beaktas i bedömning av stödbehov när det finns behov av rehabiliterande insatser.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningens alla verksamheter ska arbeta utifrån stadens *program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning*. Alla människor ska oavsett funktionsförmåga ha lika rätt till information, service, stöd och skydd. Förvaltningen ska verka för att alla människor oavsett funktionsförmåga ges möjlighet att delta i alla delar av samhällslivet. Brukarperspektivet ska genomsyra alla insatser och brukarens delaktighet och inflytande ska säkerställas. All information och kommunikation ska vara individuellt anpassad.

Personer som bor i förvaltningens LSS-bostäder ska erbjudas möjlighet till regelbunden fysisk aktivitet. För att motverka hälsorisker bland personer med funktionsnedsättningar ska insatser beviljas med inriktning mot en förbättrad hälsa och meningsfull fritid. Verksamheter som erbjuder stöd till personer med funktionsnedsättning ska i syfte att bidra till ökade möjligheter för den enskilde att vara självständig i sin vardag fortsätta implementera digitalt stöd och välfärdsteknik. Verksamheterna ska även fortsatt arbeta med att underlätta individers övergång till arbete på den ordinarie arbetsmarknaden. Förvaltningens arbete bidrar till att nå målen i Agenda 2030 om god hälsa och välbefinnande, minskad ojämlikhet samt fredliga och inkluderande samhällen

Anhöriga till personer med funktionsnedsättning drabbas oftare av ohälsa, sämre ekonomi och försämrad livskvalitet. För att stötta anhöriga tillhandahåller förvaltningen anhörigstöd som särskilt vänder sig till föräldrar till barn med funktionsnedsättningar. Stödet omfattar i stor utsträckning koordinering utifrån behoven hos barn som har funktionsnedsättningar. Stödet har visat sig ha en positiv effekt för både barnens och föräldrarnas livssituation på flera områden. Förvaltningen vidareutvecklar arbetet för att nå fler anhöriga i behov av stödet.

Rådet för funktionshinderfrågor tar initiativ till förbättringar för personer med funktionsnedsättning i alla åldrar. Organisationen för alla stadens råd för funktionshinderfrågor ändras från och med den 1 januari 2023. Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäcks stadsdelsnämnder kommer att ha ett gemensamt råd. Utveckling av formerna för arbetet pågår.

Stöd och skydd vid våldsutsatthet

Alla verksamheter har kunskaper om våld i nära relationer för att kunna agera och

uppmärksamma våldsutsatta barn och vuxna. Förvaltningen arbetar för att i samverkan internt och externt uppmärksamma fler våldsutsatta med särskild sårbarhet såsom äldre personer, personer med funktionsnedsättning eller beroendeproblem och att säkerställa att dessa personer får det stöd som de har behov av. Tidig upptäckt och att bryta utsatthet för försummelse är ett prioriterat område för äldre personer. Förvaltningen vidareutvecklar samverkan mellan förskolan och socialtjänsten för att i ett tidigt skede arbeta våldsförebyggande riktat mot barn och unga. Vidare utvecklas även samverkan med polisen för att upptäcka fler våldsutsatta barn och vuxna, bland annat inom ramen för Islandsmodellen. Islandsmodellen syftar även till att bidra till att socialtjänsten får kontakt med fler personer som utövar våld i nära relation för att kunna erbjuda behandlingskontakt med syfte att våldet ska upphöra.

Medarbetare som utreder barn har under 2022 utbildats i metodstödet iRisk, vilket framåt planeras implementeras. iRisk syftar till att öka kvaliteten i de barnutredningar där barnet eller en omsorgsperson har utsatts för våld i en nära relation. Målet med att använda iRisk som metodstöd är att få ett bättre underlag för att bedöma graden av risk och valet av lämpliga insatser i form av skydd, stöd och behandling.

När barn drabbas av våld i nära relation samordnar barn- och vuxenhandläggare omedelbart handläggningen, gör gemensam barnkonsekvensanalys och samråder om insatser för att säkerställa skydd och stöd till samtliga som berörs inom familjen.

Barn som upplevt våld i nära relation vars förälder eller viktiga vuxenperson går i behandling ska tillförsäkras relevant information samt eget samtalsstöd på relationsvårdscentrum sydost (RVC). Samverkan med RVC som drivs av Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning fortsätter i befintliga former för att stödja gemensam verksamhetsutveckling och för att följa upp verksamheten. RVC kommer att utveckla det praktiska stödet, främst riktat till personer med fler sårbarhetsfaktorer än utsatthet för våld och även samordna olika insatser. Utvecklingsarbetet finansieras genom sociala investeringsmedel.

Arbetet med skydd och stöd mot våld i nära relation bidrar till att nå målen i Agenda 2030 om jämställdhet och fredliga och inkluderande samhällen, samt det nationella jämställdhetspolitiska målet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Ökad jämställdhet

Förvaltningen fortsätter arbetet med att analysera könsuppdelad statistik i sina verksamheter för att synliggöra kvinnors och mäns förutsättningar, livsvillkor och behov. Både skillnader och likheter uppmärksammas och synliggörs för att kunna åstadkomma förändring. Arbetet bidrar till att nå målen i Agenda 2030 om jämställdhet och minskad ojämlikhet.

Handlingsplan för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare

För att kunna möta och hjälpa dem som behöver stöd från socialtjänsten inklusive äldreomsorgen är en bra arbetsmiljö och ett aktivt medarbetarskap med goda förutsättningar att utföra sitt arbete bärande. Förvaltningen fortsätter arbetet för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare i enlighet med *handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare*. Förvaltningen deltar i den kommande revideringen av stadens handlingsplan. Introduktion för de som är nya i sitt arbete

och i förvaltningen vidareutvecklas under året och syftar också till att medarbetares utveckling i yrkesrollen struktureras.

Förvaltningen underlättar för medarbetare att ta del av stadens kompetenshöjande aktiviteter. Forum för erfarenhetsutbyte och reflektion utvecklas också inom förvaltningen i syfte att attrahera och bibehålla personal med adekvat utbildning och erfarenhet. Hot och våld mot socialtjänstens medarbetare ska alltid tas på största allvar. Förvaltningen vidareutvecklar arbetet att upptäcka och förebygga otillåten påverkan och hindra att medarbetare utsätts för påtryckningar eller konsekvenser av desinformation i sin yrkesutövning.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	24 %	24 %	Tertial
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	90 %	öka	År
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	90 %	öka	År
 Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	80 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	96 %	90 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	84 %	79 %	År
 Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (socialpsykiatri)	70 %	Tas fram av nämnd	År
Kommentar			
Antalet respondenter för indikatorns underlag är mycket lågt varför det är svårt att sätta ett adekvat målvärde. Förvaltningen har beaktat de senaste två årens resultat för att komma närmare en relevant ambitionsökning.			
 Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk)	85 %	Tas fram av nämnd	År
Kommentar			
Antalet respondenter för indikatorns underlag är mycket lågt varför det är svårt att sätta ett adekvat målvärde. Förvaltningen har beaktat de senaste två årens resultat för att komma närmare en relevant ambitionsökning.			
 Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (våld i nära relation)	70	Tas fram av nämnd	År
 Andel placerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	85 %	75 %	Tertial
 Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	75 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna förbereda för en centralisering av hälso- och sjukvården inom socialpsykiatriens bostäder med särskild service från den 1 januari 2024	2023-01-01	2023-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna samla och följa statistik över antal ansökningar, beslut och avslag avseende ledsagning/ledsagarservice och biträde av kontaktperson i syfte att säkerställa likställighet	2023-01-01	2023-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden vidareutveckla skolsociala team i hela staden, samt utöka socialtjänstens närvaro i skolan, fritidshem och fritidsklubbar	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Barn och unga har jämlika uppväxtvillkor och trygga vuxna förebilder

Beskrivning

Förvaltningen bedriver ett aktivt trygghetsskapande och förebyggande arbete med fokus på barn och unga i stadsdelsområdet. Samverkan inom stadsdelsområdet mellan socialtjänst, förskola, skola, fritidsverksamhet samt polis och andra externa aktörer bidrar till att barn och unga växer upp i goda miljöer med jämlika uppväxtvillkor och trygga vuxna. Samverkan sker på både individuell och strukturell nivå och ska leda till att tidigt erbjuda stöd och insatser till barn, unga och deras föräldrar. Stödet omfattar bland annat fältassistenter samt råd och stödsamtal till barn, unga och deras familjer på familjemottagningen.

Förväntat resultat

- Föräldrar har verktyg för att klara sitt föräldraskap.
- Barn och ungdomar i risk för att utvecklas ogynnsamt upptäcks tidigt och har fler skyddsfaktorer.
- Barn är delaktiga och stödet för barn och unga samt deras familj är begripliga för dem.
- Förvaltningen bedriver ett trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete i samverkan med interna och externa aktörer på individuell och strukturell nivå.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
På olika nivåer delta i samverkansstrukturer i det trygghetsskapande arbetet och bidra till utveckling av dessa	2023-01-01	2023-12-31
Stärka det uppsökande arbetet genom utveckling av fältverksamhet och LOSAM	2023-01-01	2023-12-31
Utveckla formerna för fältförlagt arbete under första halvårsperioden	2023-01-01	2023-06-30

Nämndmål: Barn, unga och vuxna har egna resurser att leva självständiga liv

Beskrivning

Barn, unga och vuxna som behöver socialtjänstens insatser får snabb kontakt med den eller de kompetenser som behövs för att utreda hjälpbehov och rätten till insats. Barn, unga och vuxna är delaktiga i utredningen och i planeringen av insatsernas genomförande. Barns rätt till information och delaktighet ska säkerställas, och förekomsten av SIP öka. De insatser som

beviljas ska vara uppföljningsbara och individuellt anpassade samt formulerade tillsammans med familjen eller den enskilde. Arbetet med familjehemsplacerade barn ska fortsätta att utvecklas och kontakten med familjehemmen stärkas.

Vuxna personer med skadligt bruk och beroende får sina stödbehov tillgodosedda. Utvecklingsarbete tillsammans med andra aktörer gällande personer med omfattade psykiatrisk ohälsa inklusive skadligt bruk och beroende fortgår. Insatser från socialtjänsten är en del i en sammanhållen vårdkedja och ska i hög grad inriktas på att motverka hemlöshet, minska skadeverkningar och utgöra en grund för en rehabilitering i nära samverkan med andra huvudmän. Förvaltningens alla verksamheter ska arbeta utifrån stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Förväntat resultat

- Individer och familjer med stödbehov får rättssäkra och samordnade bedömningar och insatser
- Barn och unga känner till sina rättigheter, är delaktiga i kontakten med socialtjänsten och får information anpassad efter sin ålder och mognad.
- Brukarnas hjälpbehov utforskas, utreds och följs upp med bedömningsinstrument och standardiserade metoder.
- Personer som vill lämna kriminalitet får snabbt individuella anpassade stödinsatser som möter deras aktuella motivation
- Ett tydligt återhämtningsperspektiv finns i bedömning av stödbehov för personer med psykisk funktionsnedsättning
- Vuxna får förbättrad hälsa och meningsfull fritid genom förstärkta och individuellt anpassade insatser
- Anhöriga till närstående/föräldrar uppmärksammas och får stöd för egen del

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
Antal avslutade ärenden inom sociala insatsgruppen som har en stabil social tillvaro efter avslutad insats	9		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta utveckla individuppföljningen med utökad inriktning på SIP och beaktande av återhämtningsperspektivet vid utskrivning från psykiatrisk slutenvård	2021-01-01	2023-12-31
Förvaltningen driver Intensifierad utredning i hemmiljö enligt projektplan och med stöd av socialförvaltningen	2022-01-01	2023-12-31
Förvaltningen fortsätter att utveckla teambaserat arbetssätt	2023-01-01	2023-12-31
Förvaltningen implementerar användandet av Viewpoint som är ett digitalt verktyg för att öka barns och ungas delaktighet och inflytande i samtalen med socialtjänsten	2023-01-01	2023-12-31
Förvaltningen utvecklar stöd till anhöriga till personer med kriminell livsstil	2023-01-01	2023-12-31
Kartlägga och analysera stödinsatser utifrån ett jämställdhetsperspektiv inom Familjestödet	2023-01-01	2023-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Undersöka stödbehov hos barn från nationella minoriteter som är placerade utanför det egna hemmet	2022-01-01	2023-12-31
Utveckla arbetet med sociala insatsgrupper med beaktande av RBM-modellen (risk, behov, mottaglighet) för unga samt med fokus på systematisk uppföljning	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Barn, unga och vuxna som lever i våldsutsatthet får skydd och stöd

Beskrivning

Alla verksamheter inom förvaltningen arbetar för att upptäcka våld. Alla berörda medarbetare har kunskaper om relationsvåld, hedersrelaterat våld och förtryck och sexuellt våld oberoende relation. Vid upptäckt förmedlas kontakt till förvaltningens relationsvårdsteam.

Vid oro för barns behov av stöd och skydd görs orosanmälan till socialtjänsten. Förvaltningen säkerställer att barn kommer till tals och att deras åsikter, behov och rädslor utgör underlag vid bedömningar och i planering och utformning av insatser. Inför beslut i våldsutredningar görs alltid en barnkonsekvensanalys. Förvaltningen arbetar familjeorienterat för att säkerställa att individuellt utformade insatser ges samtidigt till berörda familjemedlemmar i hushåll där våld förekommer. I det tidiga våldsförebyggande arbetet riktat mot barn och unga sker samverkan mellan förskola, öppna verksamheter och socialtjänsten.

Äldreomsorgens verksamheter ser över arbetssätt för att upptäcka och motverka försummelse av äldre omsorgstagare.

Förväntat resultat

- Medarbetare har kunskaper om relationsvåld, hedersrelaterat våld och förtryck samt sexuellt våld oberoende relation för att kunna agera och uppmärksamma våldsutsatta barn, vuxna eller äldre
- Medarbetare arbetar uppsökande för att upptäcka fler våldsutsatta med fokus på särskilt sårbara
- Personer utsatta för våld får stöd och skydd
- Personer som utövar våld får insatser för att upphöra att använda våld
- Förvaltningen har arbetsprocesser som är anpassade för särskilt sårbara grupper
- Inför att beslut fattas ska konsekvenser för barnet alltid bedömas, utifrån en samlad kompetens från barn – och vuxenhandläggare.
- Medarbetare i förskolan och de öppna verksamheterna för barn och unga har grundläggande kunskaper för att arbeta våldsförebyggande.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kompetenshöjning gällande sexuellt våld oberoende relation, prostitution och människohandel	2023-01-01	2023-12-31
Kompetenshöjning om suicidprevention och självskadebeteenden	2023-01-01	2023-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Öka kunskapen om försummelse inom äldreomsorgens samtliga verksamheter	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter arbetar för att äldre ska ha hög livskvalitet, god hälsa och leva ett självständigt liv så länge som möjligt. Äldreomsorgens utvecklingsarbete, som beskrivs nedan, utgår ifrån stadens *Färdplan för äldreomsorgens utveckling*.

Stöd och insatser är individanpassade och ett gott bemötande ska känneteckna äldreomsorgens verksamheter. Äldre görs delaktiga under såväl utrednings- och beslutsprocess som vid upprättande av genomförandeplan. Biståndsbedömningen vidareutvecklas för ökad rättssäkerhet och likställighet, arbetet bidrar till mål 10, minskad ojämlikhet, i Agenda 2030. Det systematiska kvalitetsarbetet fortgår inom samtliga verksamheter i syfte att förebygga missförhållanden, vårdskador eller andra avvikelser. Stärkt beredskap för krissituationer prioriteras inom samtliga verksamheter, likaså förebyggande åtgärder för att skydda äldre vid värmeböljor.

Omställningen till en god och nära vård fortgår inom verksamheterna. Samverkan med Region Stockholm och primärvården ska stärkas så att äldre får en god, nära och samordnad vård utifrån individuella behov. Genom omställningen bidrar äldreomsorgen till att uppfylla mål 3, god hälsa och välbefinnande, i Agenda 2030. För att säkerställa en trygg och hållbar hemgång från sjukhus startar förvaltningen upp ”Tryggt mottagande i hemmet”. Förvaltningen har tidigare samverkat med övriga stadsdelsförvaltningar inom region östra söderort kring Tryggt mottagande, det har dock varit svårt för förvaltningen att få tillgång till insatsen motsvarande stadsdelens storlek. Vidare bidrar verksamheterna till mål 3 genom att på olika sätt erbjuda äldre social gemenskap, fysisk aktivitet, goda matvanor och meningsfullhet i vardagen, vilka är faktorer som förebygger fysisk och psykisk hälsa. Rehabiliterande insatser vidareutvecklas genom tvärprofessionella team.

Det närvarande ledarskapet stärks för att möjliggöra ökad delaktighet för äldre i utformningen av insatserna, och för att förbättra arbetsmiljön för medarbetarna. För att möta behovet av systematisk kompetensutveckling inleds ett arbete med att kartlägga och genomföra kompetenssatsningar inom utförarverksamheterna. Arbetssätt som förbättrar samverkan och samhandling kring äldre med samsjuklighet, missbruk, hemlöshet eller risk för hemlöshet vidareutvecklas.

Verksamheternas arbete mot våld i nära relation fortgår, arbetet bidrar till mål 5, jämställdhet, i Agenda 2030 genom att våldsutsatta äldre uppmärksammas och får stöd och hjälp. Metoden Reagera-S används under utredningsprocessen för att lättare upptäcka våldsutsatthet i kontakt med äldre. Samtliga verksamheter kommer under året öka sina kunskaper om försummelse. Vidare bidrar förvaltningen till jämställdhetsmålet genom att årligen följa upp och analysera skillnader mellan kvinnor och mäns upplevelser av sina stödinsatser. Verksamheterna bidrar till att uppfylla mål 2 i Agenda 2030, ingen hunger, genom att se till att äldre får en förbättrad

nutrition. Vård- och omsorgsboendet fortsätter utvecklingsarbetet kring mat och måltider och samverkar med dietist rörande nattfasta för att förebygga undernäring.

Äldrevänlig stad

Förvaltningen bidrar till stadens handlingsplan för en äldrevänlig stad genom att göra äldre delaktiga i planeringen av verksamheterna genom stadsdelsnämndens pensionärsråd. Förvaltningen vidareutvecklar hanteringen av synpunkter och klagomål för att säkerställa att äldres åsikter tas till vara och används i det systematiska kvalitetsarbetet. Äldres synpunkter och erfarenheter av biståndsbedömda insatser tas tillvara genom att analysera resultat från brukarundersökningar och individuppföljningar. Äldre bjuds in till förvaltningens trygghetsvandringar i stadsdelsområdet för att synliggöra äldres behov av trygghet och säkerhet i stadsmiljön.

Äldreomsorgens förebyggande verksamhet bidrar till social inkludering genom verksamhetens tydliga fokus på att motverka ofrivillig ensamhet och bryta social isolering. Arbetet sker i samverkan med civilsamhället och äldre inom stadsdelsområdet och utgår från ett salutogent förhållningssätt. Förvaltningens aktivitetscenter och de lokala mötesplatserna har generösa öppettider och bidrar till social gemenskap och mänskliga möten, även för äldre som inte omfattas av biståndsbedömd verksamhet. Förvaltningens anhörigstöd och fixartjänst vidareutvecklas för ökad delaktighet och inkludering. Beskrivning av hur förvaltningen bidrar till stadens arbete med nollvision för hemlöshet bland äldre beskrivs under mål 3.3.

Digitalisering är en del av verksamhetsutvecklingen, arbetssätt ses över för att öka användandet av digitala hjälpmedel och välfärdsteknik inom verksamheterna. Digitalt utanförskap hos äldre motverkas bland annat genom förvaltningens digitala fixarhjälp som erbjuder äldre stöd i användandet av digital utrustning och digitala tjänster.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	87 %	87 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	79 %	79 %	År
 Andel seniorer som är nöjda med tillgången till information om Stockholm Stad och dess verksamheter	60 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser	65 %	65 %	År
 Andel äldre som anger att de känner till stadsdelens aktivitetscenter och mötesplatser	60 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel äldre som på det hela taget är nöjda med möjligheten att ta del av ledarledd idrott/motion i Stockholm	60 %	Tas fram av nämnd	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	93 %	93 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	86 %	86 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	82 %	82 %	År
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Nämndmål: Äldre lever ett tryggt och meningsfullt liv och får stöd, vård och omsorg av god kvalitet

Beskrivning

Stadsdelsnämndens verksamheter bidrar till att äldre personer lever ett värdigt liv och känner välbefinnande, trygghet och meningsfullhet. Äldre ska känna sig nöjda och delaktiga, de insatser som ges håller hög kvalitet. Nämndens utvecklingsarbete bidrar till stadens arbete med att vara en äldrevänlig stad. Verksamheternas kvalitet säkerställs genom ett strukturerat ledningssystem som bidrar till att rätt prioriteringar görs. Samverkan med hälso- och sjukvården samt tvärprofessionella team bidrar till en god och nära vård med hög patientsäkerhet. Det förebyggande arbetet tydliggörs och vidareutvecklas, arbetet präglas av hälsofrämjande arbetssätt med fokus på meningsfullhet för målgruppen. Samverkan kring äldre som lever i eller riskerar hemlöshet stärks, likaså kring äldre som tillhör sårbara grupper. Samhandläggningen kring äldre med komplexa behov och samsjuklighet vidareutvecklas. God medarbetarkontinuitet kännetecknar äldreomsorgens verksamheter och arbetet med ett närvarande ledarskap fortgår. Kompetenshöjande insatser systematiseras och följs upp för att kunna möta kommande behov inom vård och omsorg. Arbetet med välfärdsteknik utvecklas, digitala lösningar som förbättrar tillvaron för äldre och för personal används där så är möjligt.

Förväntat resultat

- Andel äldre som känner sig trygga med sina insatser ökar
- Andel äldre som är nöjda med sina insatser ökar
- Andel äldre som upplever att de är delaktiga i utformandet av sina insatser ökar
- Kontinuiteten inom hemtjänsten ökar
- Andel äldre som upplever att de får ett gott bemötande är fortsatt hög eller ökar
- Andel äldre som vet var de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser är hög
- Andel äldre som är nöjda med maten och måltidsstunderna på vård- och omsorgsboende ökar
- Andel äldre på vård- och omsorgsboende som är nöjda med möjlighet till utevistelse ökar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel äldre i biståndsbeslutad dagverksamhet som kan påverka vilka aktiviteter som ska finnas i dagverksamheten	70 %		År
 Andel äldre i dagverksamhet som känner sig trygga i dagverksamheten	95 %		År
 Andel äldre i dagverksamhet som är nöjda med sin dagverksamhet	93 %		År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som tycker att de bemöts på ett respektfullt sätt	95 %		Tertial
♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som tycker att de får komma ut i den utsträckning de önskar	68 %		Tertial
♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som tycker att de kan påverka hur hjälpen genomförs	85 %		Tertial
♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som upplever att måltiderna är trevliga	85 %		Tertial
♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som är nöjda med maten	85 %		Tertial
♀ Andel äldre med hemtjänst som får hjälp på önskade tider	91 %		Tertial
♀ Andel äldre med hemtjänst som får hjälp så som överenskommit	90 %		Tertial
♀ Andel äldre med hemtjänst som tycker att de får ett respektfullt bemötande	97 %		Tertial
♀ Andel äldre med hemtjänst som tycker att det är ungefär samma personer som hjälper dem	80 %		Tertial
♀ Andel äldre som upplever att biståndsbeslutet är anpassat efter behovet	80 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheterna får stöd i att aktivt minska andel timanställda inom verksamheterna	2022-01-01	2023-12-31
Fortsätta utveckla den systematiska kompetensutvecklingen för medarbetare inom utförarverksamheter	2023-01-01	2023-12-31
Starta upp Tryggt mottagande i hemmet i egen regi	2023-01-01	2023-12-31
Vidareutveckla det förebyggande arbetet med att minska social isolering och bryta ofrivillig ensamhet	2022-01-01	2023-12-31
Öka kunskapen om och säkerställa ett gott bemötande av äldre hbtqi-personer inom nämndens verksamheter	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att ge förutsättningar för att ett levande kultur- och föreningsliv med lokal förankring. Detta sker bland annat genom föreningsbidrag till föreningslivet. Förvaltningen säkerställer att ekonomiska bidrag och tillgång till lokaler inte går till någon aktör med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism. Skarpnäcks kulturhus ska ge möjlighet för invånare att skapa och ta del av kultur. Kulturhuset ska vara en välkomnande mötesplats för alla. Genom kulanpremien ska fler barn inom förskolan komma i kontakt med kulturverksamheter anpassade efter behov.

Idéburet offentligt partnerskap, IOP, är en modell för samverkan mellan offentliga och idéburna aktörer som kompletterar föreningsbidrag och upphandling och har som målsättning att lösa en gemensamt identifierad samhällsutmaning. Förvaltningen fortsätter arbetet inom

ramen för nämndens IOP med Miljöverkstan under året. Miljöverkstan arbetar särskilt för att nå barn och unga som – av kulturella och socioekonomiska skäl – inte kommer ut i naturen samt de som ännu inte intresserat sig för miljö och hållbarhetsfrågor.

I stadsdelsområdets parklekar finns möjlighet till lek och rörelse i en spännande miljö anpassad för barn i alla åldrar. Skarpaby parklek ligger i Skarpnäck nära Skarpatorpsskolan och parkleken Brödkaveln ligger nära Bagarmossens centrum. Miljöverkstan har tidigare ansvarat för att material kommer ut i parkleken Skarpaby. Föreningen kommer under året att byta lokaler och inte längre ha möjlighet att bistå med detta. Förvaltningen undersöker om det finns annan förening inom stadsdelsområdet som kan överta arbetet. Förvaltningen fortsätter utveckla samverkan med exempelvis Årsta AIK handboll och Skarpnäcks FF för att erbjuda aktiviteter i parklekarna under skolloven. Föreningarna ansvarar även för att hålla parkleken Brödkaveln öppet två dagar i veckan utöver skolloven. Delaktighet och initiativ från besökarna uppmuntras gällande aktiviteter som de vill genomföra. Föreningarna ansvarar även för handledning för feriearbetare under lovperioder.

Jämställdhetsperspektivet tas i beaktande vid planering och upprustning av spontanidrottsytor i syfte att utforma platser som lockar fler tjejer till fysisk aktivitet. Satsningen med riktat fokus till prioriterade målgrupper inom fritidsverksamhet är i enlighet med målsättningarna i Agenda 2030 om ökad jämställdhet, minskad ojämlikhet samt fredliga och inkluderande samhällen.

Äldre erbjuds en inkluderande, aktiv och trygg fritid genom förvaltningens aktivitetscenter och den öppna mötesplatsen för seniorer. Arbetet bidrar till mål 3, god hälsa och välbefinnande, i Agenda 2030. Aktivitetscentret arbetar utifrån ett salutogent förhållningssätt som syftar till att minska ofrivillig ensamhet och öka äldres känsla av meningsfullhet. Aktiviteter erbjuds även under storhelger och sommaren. Kulturella och fysiska aktiviteter på vård- och omsorgsboende och dagverksamhet anpassas till målgruppens behov och genomförs regelbundet. Verksamheterna tar del av de aktiviteter som erbjuds inom ramen för kulturförvaltningens arbete. Digitala lösningar har utformats inom verksamheterna för att kunna erbjuda kulturaktiviteter och fysiska aktiviteter även i digital form.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	75 %	75 %	År
 Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	77 %	77%	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	76 %	76 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	77 %	77%	År
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	66 %	66 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur staden kan förbättra och förenkla för föreningslivet i Stockholm med målet att Stockholm ska ha Sveriges bästa föreningsklimat	2023-01-01	2023-12-31
 Kommunstyrelsen ska tillsammans med exploateringsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholms Hamn AB planera för inrättandet av fler strand- och bryggbad där det är lämpligt och kartlägga möjligheterna att anlägga fler vinterbadplatser med möjlighet till bastubad	2023-01-01	2023-08-31

Nämndmål: Invånarna tar del av ett mångsidigt kulturutbud som utgår från delaktighet

Beskrivning

Förvaltningen samverkar med civilsamhälle och aktörer inom staden för att erbjuda mångsidig och jämlik kultur. I Skarpnäcks kulturhus erbjuds lokaler och kurser för att möjliggöra eget kulturskapande och lokalt engagemang. Barn och äldre ges möjlighet till kulturskapande och kulturupplevelser genom mötesplatser, aktiviteter och verksamheter inom förskola och äldreomsorg. Det är prioriterat att nå de målgrupper som vanligtvis inte deltar i stadens kulturutbud. Genom uppföljning av föreningsstöden säkerställs att nämnden stödjer föreningar med demokratiska värderingar.

Förväntat resultat

- Invånare i alla åldrar, oavsett kön, etnisk bakgrund och funktionsförmåga använder Skarpnäcks kulturhus som en mötesplats för kultur och eget skapande.
- Inom förskolan, fritidsgårdar, aktivitetscenter och lokala mötesplatser för äldre ges möjlighet till kulturupplevelser och skapande verksamhet.
- Äldre på vård- och omsorgsboende har god tillgång till kulturupplevelser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen anordnar stadsdelskamp mellan äldre som bor i Skarpnäcks respektive Farstas stadsdelsområde	2023-01-01	2023-12-31

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta utifrån *Stockholm stads miljöprogram 2020-2023* och relaterade styrdokument. Därutöver har förvaltningen författat en lokal miljö- och klimathandlingsplan för stadsdelsnämndens verksamheter.

I förvaltningen sker ett kontinuerligt och aktivt arbete med miljö- och klimatåtgärder i syfte att skapa en hälsosam miljö, bidra till en hållbar utveckling och till att uppfylla målen i Agenda 2030. Detta görs bland annat genom att arbeta med minskad energiförbrukning i samverkan med externa aktörer, kloka inköp samt verka för att stärka den biologiska mångfalden. Nämnden ansöker om klimatinvesteringsmedel och medel för biologisk mångfald där de planerade åtgärderna är kopplade till ökad miljö- och klimatnytta i

verksamheterna och stadsmiljön.

Energieffektivitet och minskad klimatpåverkan

Utifrån rutiner för energieffektiviserande åtgärder arbetar förvaltningen med energibesparing i syfte att bidra till stadens mål och nämndens indikator om minskad energiförbrukning. Om klimatinvesteringsmedel erhålls har förvaltningen bland annat planer på enkla energieffektiviserande åtgärder till låga kostnader.

Matens klimatpåverkan ska minska med stöd av ett aktivt arbete med matsvinnsmätningar, en hög matavfallsinsamling och kloka inköp av livsmedel med en låg klimatpåverkan. Resultaten analyseras och intern samt extern kommunikation sker löpande under året för att kunna sprida goda exempel och lärande. Arbetet bidrar till flera av målen i Agenda 2030, bland annat mål 12:3, att halvera matsvinnet i världen, och mål 12:5, att minska mängden avfall.

Förvaltningens ledningsgrupper och medarbetare genomför under året kunskaphöjande insatser genom att delta i riktade e-utbildningar för att öka deras möjligheter att bidra i arbetet med att nå målen.

Biologisk mångfald och klimatanpassningar

Förvaltningen arbetar med klimatanpassning genom utveckling av grönytors avkylande effekt och genom dagvatten- och skyfallsarbete i enlighet med stadens *Handlingsplan för klimatanpassning 2021-2024*. Detta uppnås genom att förvaltningen i samtliga egna parkinvesteringar och lokalprojekteringar utreder och verkar för åtgärder som motverkar och mildrar effekterna av klimatrelaterade händelser som skyfall och värmeböljor.

Om investeringsmedel för biologisk mångfald beviljas har förvaltningen ett flertal planerade projekt i stadsmiljön, på förskolegårdar och i naturreservatet i form av restaurering av utdikad bäck i Smälängen och återskapande av översvämningssyta i södra Flaten. Arbetet utgår från stadens relaterade program samt en rapport om biotoptak och gröna väggar som togs fram under 2022 på uppdrag av förvaltningen.

Projekt biotoptak och gröna väggar har en innovativ ansats där förvaltningen under flera år skalat upp det lokala arbetet med att bidra till biologisk mångfald och ekosystemtjänster genom verksamhetsnära och pedagogiska åtgärder. Förvaltningens insatser för att stärka ekologiska värden och öka den biologiska mångfalden bidrar till mål 15, ekosystem och biologisk mångfald, i Agenda 2030.

Stadsdelsområdet är framkomligt med hållbara transporter och resor

Förvaltningen rustar upp parkvägarna enligt plan i syfte att erbjuda en god framkomlighet. Förvaltningen bistår även trafikkontoret med att skapa fullvärdiga primära cykelstråk och öka etableringen av publika laddplatser i stadsdelsområdet.

Stockholm ska vara en grön promenadstad och förvaltningen samverkar med trafikkontoret i arbetet med att öka antalet sommar- och vinterplatser på gator och torg inom stadsdelsområdet. Kommunikation med invånarna samordnas mellan berörda förvaltningar.

Nämndens verksamheter ska genomföra sina resor och transporter i tjänsten på ett så hållbart sätt som möjligt. För att underlätta erbjuds kollektivresor, tjänstecyklar och en bilpool med

enbart miljöklassade bilar. Under året sker en översyn av förvaltningens transporter och resor för att ytterligare minska utsläpp och kostnader.

Miljö- och klimatsmarta verksamheter

Åtgärder genomförs för att skapa en kemikaliesmart miljö för alla brukare och medarbetare, samt för att öka andelen ekologiska livsmedel och livsmedel med höga krav på djurskydd i förvaltningen.

För att säkerställa att inga produkter som innehåller skadliga ämnen finns i verksamheterna fortsätter arbetet med Chemsoft, kemikaliehanteringssystem. Detta bidrar till målet om ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall i Agenda 2030. Förskolorna följer *Stockholms stads vägledning för en kemikaliesmart förskola* och därigenom minska exponeringen för skadliga kemikalier.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att prioritera arbetet med energieffektiviserande åtgärder i linje med *Stockholm stads klimathandlingsplan 2020-2023*, minska matsvinnet och öka insamlingen av matavfall samt ha en låg klimatpåverkan från inköpta livsmedel.

Förvaltningen arbetar med energieffektiviserande åtgärder och ökar medarbetarnas delaktighet i arbetet. Energianvändningen mäts i kWh/kvm i några av förvaltningens utvalda lokaler i syfte att genom mätningen stödja verksamheterna i vidtagna åtgärder. Om klimatinvesteringsmedel erhålls har förvaltningen planer på energieffektiviserande åtgärder som till exempel installation av närvarostyrning och färdigställande av energieffektiviseringsarbetet Skarpnäcks kulturhus.

Äldreomsorgen och förskolan arbetar aktivt med att minska matens klimatpåverkan, bland annat genom att mäta mängden matsvinn med målet att det ska minska. Arbetet sker med ett stort ägandeskap hos medarbetarna och kommuniceras internt samt externt för att kunna sprida goda exempel.

Verksamheterna gör riktade och kloka inköp för att fortsatt kunna servera en stor andel klimatsmarta livsmedel med låga utsläpp av växthusgaser. Förvaltningens ledningsgrupper ska under året delta i kunskapshöjande insatser om stadens miljöprogram samt deras i roll i arbetet med att nå målen. Förvaltningens medarbetare som arbetar på kontor ska genomföra stadens utbildning om klimatsmarta kontor och köksanställda e-utbildningen om energieffektivt beteende i storkök.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	100 %	100 %	År
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,6 kg CO ₂ per kg livsmedel	1,6 kg CO ₂ per kg livsmedel	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Köpt energi i stadens verksamheter	0,9 GWh	1945 GWh	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventera hur mycket biokol som staden har behov av samt ta fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol som ska etableras senast år 2024	2023-01-01	2023-12-31
 Trafiknämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB och i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna definiera ansvarsgränser och upprätta rutiner och former för skyfallskommunikation	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Nämndens verksamheter är energieffektiva och resurssmarta med en låg klimatpåverkan

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande för att uppnå det förväntade resultatet. Att arbeta med ökad energieffektivitet och minskade utsläpp genom verksamheternas delaktighet där medarbetare arbetar utifrån checklista för energibesparing. Under året sker kunskapshöjande insatser där ledningsgrupper genomför e-utbildningen om stadens miljöprogram och medarbetare som arbetar på kontor genomför stadens utbildning om klimatsmarta kontor. Detta ska bidra med kunskap om deras roll i arbetet med att nå stadens miljö- och klimatmål. Arbetet med resurseffektiva kretslopp utifrån EU:s avfallshierarki fortlöper genom att förebygga, återanvända, sortera och återvinna avfall samt använda sig av Stocket återbruk. Under året genomför fler verksamheter satsningar för att säkerställa att matsvinnet minskar och matavfallsinsamlingen används.

Förväntat resultat

- Energiförbrukningen i förvaltningens verksamheter minskar
- Matsvinnet minskar
- Stadens e-utbildning om miljöprogrammet, klimatsmarta kontor och energieffektiva storkök genomförs enligt plan

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
Förvaltningens energiförbrukning minskar med 10 % per kvadratmeter lokalyta över en 4 års period	2,5		Tertial
Mängd matsvinn i förvaltningens förskolor (gram/portion/vecka <)	130 g		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen tillhandahåller el-servis för laddning av fossilfria arbetsmaskiner till de fritidsträdgårdar/koloniområden som anmält intresse	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kunskapshöjande insatser inom miljö- och klimatområdet genomförs	2023-01-01	2023-12-31
Verksamheterna arbetar med energibesparingsåtgärder	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för ökad biologisk mångfald i naturområden, parker och gårdar i anslutning till verksamheter. Dagvattenanläggningar och skyfallsåtgärder betraktas som en naturlig del av stadsmiljön där hänsyn tas till funktion, säkerhet, estetik och biologisk mångfald. Vid exploaterings- och stadsutvecklingsprojekt deltar förvaltningen i arbetet med framtagandet av grönkompensationsåtgärder. Vid utveckling av parker och bostadsnära natur anläggs växtbäddar med biokol, träd planteras för att tillskapa fler svalkande utomhusmiljöer och den hårdgjorda ytan minskas. För att ytterligare stärka de ekologiska värdena i stadsdelsområdet samverkar förvaltningen med miljöförvaltningen i arbetet med stadsdelsvisa åtgärdsprogram och de lokala åtgärdsplanerna för Flatens naturreservat. Förvaltningen uppmanar intresse från medborgare om stadsodling på parkmark såväl i form av brukaravtal som inom ramen för de odlingsgrupper som är öppna för alla och finns på flera platser inom stadsdelsområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Miljö- och hälsoskydds nämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för stadens utomhusbelysning som ska innefatta energieffektivisering, smart belysning vid rätt platser, biologisk mångfald, ljusföroreningar och trygghetsaspekten	2023-01-01	2023-12-31
 Miljö- och hälsoskydds nämnden ska i samarbete med trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, Familjebostäder AB och Stockholmshem AB skapa nya växtbäddade väggar	2023-01-01	2023-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden, stadsdelsnämnderna och SISAB ta fram en strategi för gröna skol- och förskolegårdar som ska syfta till att byta ut traditionella material, och hårdgjorda ytor mot mer gröna ytor och naturmaterial, samt prioritera plantering av fler träd och buskar på gårdar med höga temperaturer	2023-01-01	2023-08-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden, stadsdelsnämnderna och SISAB, med Malmö stad som förebild, ta fram ett koncept för gröna skol- och förskolegårdar med en plan för hur detta kan genomföras på minst 15 skol- eller förskolegårdar under mandatperioden	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Skarpnäcks parker, naturområden och naturreservat utvecklas med fokus på biologisk mångfald och klimatanpassning

Beskrivning

Stadens handlingsplan för biologisk mångfald genomsyrar stadsmiljöarbetet. Åtgärder som anläggning av växtbäddar med biokol, plantering av träd för skugga och omvandling av hårdgjorda ytor till grönytor prioriteras. Det gamla kulturlandskapet i naturreservaten återskapas genom att utveckla slätterängar, ekmiljöer och spara död ved till faunadepåer. För att ytterligare stärka de ekologiska värdena i stadsdelsområdet samverkar förvaltningen med

miljöförvaltningen i arbetet med stadsdelsvisa åtgärdsprogram och de lokala åtgärdsplanerna för Flatens naturreservat samt att stadsodling på parkmark fortfarande möjliggörs.

Förväntat resultat

- De ekologiska och rekreativa värdena utvecklas positivt.
- Upprustade parker och andra grönytor har klimatanpassats.
- Den biologiska mångfalden har stärkts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra klimatanpassningsåtgärder i Smälängen och Södra Flaten	2023-01-01	2023-12-31
Genomföra åtgärder för biologisk mångfald genom att anlägga biotopik och gröna vägggar	2023-01-01	2023-12-31
Utreda påverkan på nämndens verksamheter från skyfall och värme	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för en god framkomlighet för alla medborgare och bidra till att minska utsläppen av växthusgaser.

För att hålla en god framkomlighet rustas parkvägarna upp enligt plan. Hinder i stadsmiljön åtgärdas så att den blir tillgänglig och användbar för alla oavsett funktionsförmåga. Personer med funktionsnedsättning ska kunna förflytta sig i, få tillgång till och kunna använda stadsmiljön på jämlika villkor som alla andra, i enlighet med stadens *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning*.

Förvaltningen kommer bistå trafikkontoret i arbetet med att skapa fullvärdiga primära cykelstråk och anpassa stadsmiljön för att minska konfliktytor mellan gående och cyklister. Planering av den yttre miljön sker utifrån ett jämställdhetsperspektiv med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar. Förvaltningen bidrar genom detta arbete till målet i Agenda 2030 om hållbara städer och samhällen som omfattar bland annat hållbar planering av infrastruktur och offentliga platser.

Nämndens verksamheter genomför sina resor och transporter i tjänsten på ett så hållbart sätt som möjligt. Medarbetare går, cyklar eller åker kollektivt när så är möjligt och förvaltningen erbjuder tjänstecyklar och har enbart miljöklassade bilar.

För att uppnå de målsättningar på klimatområdet som anges i *Stockholm stads Miljöprogram 2020–2023*, framförallt de mål som handlar om ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040 samt ett Stockholm med frisk luft och god ljudmiljö, kommer förvaltningen bistå trafikkontoret i sitt arbete med att öka etableringen av publika laddplatser i stadsdelsområdet.

Nämndmål: Stadsdelsområdet är framkomligt med hållbara transporter och resor

Beskrivning

Förvaltningen rustar upp parkvägarna enligt plan i syfte att erbjuda god framkomlighet. Förvaltningen bistår även trafikkontoret i arbetet med att skapa fullvärdiga primära cykelstråk och öka etableringen av publika laddplatser i stadsdelsområdet. I samverkan med trafikkontoret bidrar förvaltningen till att Stockholm ska vara en grön promenadstad genom att verka för fler sommar- och vinterplatser på gator och torg inom stadsdelsområdet. För att öka hållbarheten i förvaltningens transporter och resor kommer en översyn inom områdena leasingavtal och utbetald milersättning ske.

Förväntat resultat

- Framkomligheten på stadsdelsområdets parkvägar är god och det är säkert att gå och cykla.
- Sommar- och vinterplatser på gator och torg inom stadsdelsområdet ökar
- Minskade utsläpp av växthusgaser från nämndens transporter och resor

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Bistå trafikkontoret i genomförandet av stadens cykelplan	2023-01-01	2023-12-31
I samverkan med trafikkontoret bidra till ökad etablering av publika laddplatser i stadsdelsområdet	2022-01-01	2023-12-31
Verka för fler sommar- och vinterplatser på gator och torg inom stadsdelsområdet	2023-01-01	2023-12-31
Översyn av förvaltningens fordon och resor	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

Stadsdelsnämnden bidrar till en hållbar utveckling och implementeringen av den lokala miljö- och klimathandlingsplanen. Verksamheter som köper in livsmedel och måltider arbetar med uppdragen i stadens *Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat*. Förskolan bedriver ett aktivt miljö- och klimatarbete genom vägledningen för kemikaliesmart förskola och implementeringen av Skarpnäcks kommunala förskolors måltidsdokument.

För att säkerställa att inga produkter som innehåller skadliga ämnen finns i verksamheterna fortsätter arbetet med Chemsoft, kemikaliehanteringssystem och mängden skadliga kemikalier i lekturtrustning och produkter minskar genom att Byggvarubedömningen används vid inköp. Arbetet bidrar till målet om ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall i Agenda 2030.

Åtgärder inom Flatens naturreservat som bidrar till en mer naturlig vattenföring till Flatensjön och gynnar den biologiska mångfalden i reservatet planeras. Åtgärderna bidrar till genomförande av de lokala åtgärdsprogrammen för vattenförekomster och till att uppnå det övergripande målet om god vattenstatus. Detta beskrivs närmare under mål för verksamhetsområde 2.2.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %	100 %	År
 Andel inköpta animalier med krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i nivå med svensk lagstiftning	88	88 %	År
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	70 %	70 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Trafiknämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Stockholm Hamn AB samordna implementeringen av lagändringar gällande nedskräpningsavgifter och producentansvar för tobaksvaror	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Nämndens verksamheter är miljö- och klimatsmarta

Beskrivning

Åtgärder genomförs för att skapa en kemikaliesmart miljö för alla brukare och medarbetare, samt för att öka andelen ekologiska livsmedel och animalier med höga krav på djurskydd. Verksamheterna gör kemikaliesmarta val vid inköp av kemikalier och förbrukningsmateriel samt minskar användningen av plast och engångsartiklar.

Förväntat resultat

- Verksamheterna gör kemikaliesmarta inköp och minskar användningen av plast och engångsartiklar
- Förvaltningens verksamheter som serverar livsmedel har en hög andel ekologisk mat
- Arbetet med att öka inköpta animalier med krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning påbörjas

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen kartlägger inköp av plast i syfte att minska användningen	2023-01-01	2023-12-31
Förvaltningen minskar användningen av engångsmaterial genom att se över individuella skräpkorgar i förvaltningshuset	2023-01-01	2023-12-31
Skarpnäcks kommunala förskolors måltidsdokumentet implementeras i verksamheterna	2023-01-01	2023-12-31

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Stadsdelsnämnden bidrar till målen om ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla genom att nämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att de ryms inom fastställd budgetram. Detta för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna. Förvaltningens näringslivsarbete inriktas på åtgärder för att utveckla tryggheten och attraktionskraften i stadsdelsområdet i enlighet med stadens

näringslivspolicy.

Personer i behov av insatser för att bli självförsörjande erbjuds ett individuellt anpassat stöd för att korta vägen till eget arbete. Nämndens verksamheter prioriterar tillgänglighet och samordnade insatser för att möjliggöra för fler invånare att komma in på arbetsmarknaden. Vräkningsförebyggande arbete är fortsatt prioriterat, vilket bidrar till stadens nollvision för hemlöshet. Barnfamiljer, personer med psykisk funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper och ska konsekvent erbjudas stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar.

Det närvarande ledarskapet fortsätter att utvecklas genom goda organisatoriska förutsättningar och genom att främja en kultur av tillit och öppenhet, utveckling och kollegialt lärande. Arbetet med aktivt medarbetarskap fortgår och bidrar till ökat engagemang, stärkta samarbeten och till en ännu bättre social och organisatorisk arbetsmiljö. För att säkerställa framtida kompetensförsörjning arbetar förvaltningen strukturerat med planering, och för att vara en attraktiv framtida arbetsplats för studenter inom bristyrken.

Nämndens samtliga verksamheter har en hög beredskap inför oförutsedda händelser. Förvaltningen vidareutvecklar krisledningsplan och tillhörande organisation genom samverkan med andra förvaltningar. Genom att upphandling sker i enlighet med stadens rutiner och i samverkan med andra förvaltningar säkerställs avtal som bidrar till en hög kvalitet i förvaltningens kärnverksamheter.

Trygghetsarbetet inom stadsdelsområdet utgår ifrån situationell- och social prevention. Bland annat får fritidsgårdar utökade öppettider för att möta behovet av trygga platser för ungas fritid. Förvaltningens samverkan med polisen och kriminalvården med metoden Trefas vidareutvecklas i syfte att minska det dödliga skjutvapenvåldet. Skarpnäcks parker och grönområden ska vara trygga, välskötta, tillgängliga och inkluderande. Tryggheten stärks genom till exempel ändamålsenlig belysning och beskärning av buskage.

Nämndens verksamheter ska vara fria från diskriminering och rasism, och invånarna ska få en likvärdig service och bli väl bemötta. Förvaltningen vidareutvecklar demokratiarbetet och ökar kunskapen om mänskliga rättigheter inom nämndens verksamheter. Invånarnas synpunkter och önskemål tas tillvara och arbetssätt för medborgardialoger vidareutvecklas.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Stadsdelsnämnden bidrar till målet om en ekonomi som är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd genom att nämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att de rymms inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna.

Fokus i stadens budget är kärnverksamheter, men också ökade ambitioner för till exempel trygghet, ett aktivt miljö- och klimatarbete och fler i arbete. Detta präglar även stadsdelsnämndens ekonomiska budget.

En effektiv lokalanvändning bidrar till en ekonomi i balans. Förvaltningen arbetar aktivt för

att effektivisera förvaltningens lokalutnyttjande och ser löpande över möjligheterna att exempelvis samlokalisera verksamheter.

Nämndens verksamhet, och förutsättningar för att nå budget i balans, har under senaste åren påverkats i hög grad av pandemin. Under 2022 har även omvärldsläget förändrats som en följd av kriget i Ukraina och det försämrade säkerhetspolitiska läget. Effekter av inflationstakt, ökade energipriser och begynnande lågkonjunktur har börjat påverka nämndens ekonomiska förutsättningar. Förutsättningar tenderar att skifta snabbare än tidigare och nya faktorer tillkommer gradvis och vars ekonomiska effekter inledningsvis kan vara svåra att överblicka. Alla dessa faktorer sammantaget har gjort att prognostisering och långsiktig planering försvårats och blivit mer komplex.

Arbete kommer att göras inom verksamhetsområdena för att säkra god budgethållning. Åtgärdsplaner vid befarade budgetunderskott upprättas, kvalitetssäkras och följs upp. Arbets sättet kring uppföljning av enheternas resultat och stöd till enheter med befarade underskott fortsätter att utvecklas vidare genom en strukturerad samverkan med stödfunktioner.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna upphandla och införa ett gemensamt digitalt system för handläggning av stadsdelsnämndernas föreningsbidrag	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Nämndens resurser används effektivt med ett hållbart och långsiktigt perspektiv

Beskrivning

Förvaltningen följer stadens system för uppföljning med fokus på måluppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena samt förvaltningens budget. Förvaltningens budget följs upp månadsvis med prognos på helårsutfall. Förvaltningen strävar efter att varje verksamhetsområde bär sina kostnader utifrån tilldelade medel, men omfördelar medel för att verksamheterna ska få rimliga förutsättningar att uppfylla målen. Åtgärder vidtas vid avvikelser. Alla verksamheter arbetar kontinuerligt med utveckling och effektivisering för att uppnå bästa möjliga resultat för stadsdelsområdets invånare.

Förväntat resultat

- Förvaltningen har en budget i balans och uppfyller målen i stadsdelsnämndens verksamhetsplan
- Förvaltningens prognossäkerhet är god
- Ekonomiska resurser fördelas lika, och i enlighet med den enskildes behov, mellan män och kvinnor, flickor och pojkar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Åtgärdsplaner upprättas för enheter med befarade ekonomiska underskott	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att verka för att personer i behov av insatser för att bli självförsörjande snabbt erbjuds ett individuellt anpassat stöd med syfte att förkorta vägen till arbete. Stadsdelsnämnden prioriterar tillgänglighet och samordnade insatser för att möjliggöra för fler att komma in på arbetsmarknaden. Förvaltningen fortsätter att satsa på mobil myndighetsutövning för att nå fler personer som är behov av stöd till en egen försörjning.

Vuxna som står långt från arbetsmarknaden ska få möjlighet att pröva sin arbetsförmåga och sina sociala färdigheter. Jobbtorg är en viktig aktör för att erbjuda tidigt stöd mot arbete eller studier och därmed en viktig samarbetspartner i arbetet med att i samtliga målgrupper öka remitteringen och inskrivningen för arbetsinsatser. Flera av de personer som uppstår försörjningsstöd är sjukskrivna och saknar en sjukpenninggrundande inkomst. Förvaltningen fortsätter utveckla, anpassa och effektivisera arbetsprocesser som bedöms leda till självförsörjning, både på individ- och strukturell nivå. Förvaltningen arbetar med att öka den enskildes delaktighet i sin planering för självförsörjning. För de personer med tillhörande aktualitet inom flera av socialtjänstens verksamheter intensifierar förvaltningen arbetet med att enskilda får en samordnad individuell planering. Arbetet bidrar till att uppfylla mål 1, ingen fattigdom, i Agenda 2030.

Barnets bästa ska alltid vara i centrum och finnas med i allt beslutfattande.

Barnkonsekvensanalys genomförs i syfte att verka för att särskilt synliggöra och uppmärksamma barns behov och situation.

Samhällsvägledning och stöd till nyanlända stockholmare ges med fokus på vägar till arbete och egen bostad. För att främja jämställdhet prioriterar förvaltningen arbetsmarknadsanställningar för ensamstående mammor. Genom uppsökande arbete ska särskilt kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden uppmärksammas och ges ökade möjligheter att komma ut i arbete och/eller studier. Viktig roll i arbetet har förvaltningens stadsdelsmammor. Förvaltningens arbete för att öka kvinnors möjligheter att komma ut i egen försörjning, genom studier och/eller arbete, bidrar till att nå målen i Agenda 2030 om jämställdhet och minskad ojämlikhet.

Ungdomar i stadsdelsområdet erbjuds feriearbete under loven. Prioriterade målgrupper är

unga med funktionsnedsättning, med sociala skäl, som avbrutit gymnasiestudier eller bedöms ha behov av språkstödande insats. Även förvaltningens medarbetare i öppna verksamheter länkar unga vuxna som inte arbetar eller studerar till jobbtorg.

Näringslivspolicy för Stockholms stad

Förvaltningens näringslivsarbete inriktas på åtgärder för att utveckla tryggheten och attraktionskraften i stadsdelsområdet i enlighet med stadens näringslivspolicy. Policyn har fyra fokusområden; att stimulera tillväxt och företagsamhet, förbättra service, tillgänglighet och myndighetsutövning, skapa attraktivare miljöer och bättre framkomlighet samt att öka tillgången till arbetskraft med relevant kompetens. I dialog och samverkan med det lokala näringslivet, säkerställer förvaltningen att stadsdelsområdet är tryggt och välskött. Förvaltningen har en kontinuerlig dialog och uppföljning av de företag som bedriver verksamhet på entreprenad inom nämndens ansvarsområden. Detta bidrar till genomförandet av mål 8 i Agenda 2030 om varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	2,5 %	2,7 %	Tertial
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,5 %		Tertial
 Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (ekonomiskt bistånd)	35	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,1 %	1,0 %	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	480 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	25 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	50 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	480 st	11 000	Tertial

Nämndmål: Det är attraktivt att vara företagare i Skarpnäck

Beskrivning

Förvaltningen samverkar med företrädare för det lokala näringslivet inom ramen för näringslivsrådet. Förvaltningen har en kontinuerlig dialog och uppföljning av de företag som bedriver verksamhet på entreprenad inom nämndens ansvarsområden. Förvaltningen bistår kommunstyrelsen i arbetet för ökad hållbar tillväxt och företagande i Skarpnäcks stadsdelsområde inom ramen för stadens näringslivspolicy.

Förväntat resultat

- Lokala näringsidkare upplever stadsdelsområdet som tryggt och välskött och att samarbetet med stadsdelsförvaltningen är gott.
- Företagare vet vart de ska vända sig för att få hjälp i olika frågor.
- Fler småföretag etablerar sig inom stadsdelsområdet.
- Lokala företag ges tillfälle att delta i den platsamverkan som genomförs i de södra delarna av stadsdelsområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen erbjuder stöd till de företagare som önskar starta lokala företagare i de stadsdelar som saknar sådana	2022-01-01	2023-12-31
I samverkan med kommunstyrelsen verka för att skapa smidiga kontaktvägar för företagare	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Vuxna har egen försörjning för sig och sina barn

Beskrivning

Förvaltningen arbetar för att öka andelen invånare i stadsdelsområdet som är självförsörjande och håller en hög tillgänglighet som underlättar för människor att få stöd och hjälp att komma ut i egen försörjning. Samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och samordningsförbundet FINSAM säkerställer samordnade insatser som ökar självförsörjning för personer med komplexa försörjningshinder. Barns rättigheter omsätts konkret genom att barnkonsekvensanalyser görs när föräldrar söker ekonomiskt bistånd. Anställning inom stadens verksamheter, Stockholmsjobb, erbjuds för att minska arbetslösheten inom stadsdelsområdet.

Tillgång till samhällsvägledning och stöd till nyanlända stockholmare fortsätter ges med fokus på vägar till arbete och egen bostad. Förvaltningen prioriterar sitt uppsökande arbete för kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden.

Ungdomar inom stadsdelsområdet erbjuds feriearbete under loven, särskilt identifierade grupper prioriteras.

Förväntat resultat

- Fler barn växer upp i hushåll som är självförsörjande
- Kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden har insatser som leder till självförsörjning
- Sjukskrivna personer utan sjukpenningsgrundande inkomst har insatser som leder till självförsörjning
- Fler unga vuxna och vuxna har försörjning genom studier eller arbete
- Fler arbetslösa får arbetsmarknadsanställningar
- Invånare som fått stöd av budget- och skuldrådgivare har en bättre kontroll över sin hushållsekonomi och skuldsituation
- Fler personer med funktionsnedsättningar ges möjlighet till egen försörjning genom arbete
- Fler skolungdomar får feriearbete

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fler verksamheter tar emot skolungdomar för feriearbete i syfte att öka antalet feriearbeten inom förvaltningen	2023-01-01	2023-12-31
Fortsätta utveckla arbetssätt och metoder för att nå ut till fler kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att fortsatt prioritera vräkningsförebyggande arbete. Den som riskerar sitt kontrakt ska snabbt få en personlig kontakt med handläggare, erbjudas budget- och skuldrådgivning samt det stöd eller de insatser som behövs för att den enskilde ska kunna komma till rätta med sin situation. Barnfamiljer, personer med psykisk funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper och ska konsekvent erbjudas stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar.

Enskilda såväl som familjer i osäkra boendeformer och sociala kontrakt ska få stöd för att motverka skuldsättning. Stödet ges i form av bostadsvägledning. Praktiskt stöd kan vid behov kompletteras med bolots eller boendestöd. Förvaltningen ska stärka uppföljningarna av bostadsformer inom SHIS, både avseende hyresinbetalningar och skötsel i syfte att avtalat boende kan övergå till genomgångsbostad. Alla insatser som avser logi eller boende ska på sikt leda till ökade möjligheter för ett eget bostadskontrakt.

Samhandläggning kring äldre som är hemlösa eller riskerar hemlöshet utvecklas inom förvaltningen för att säkerställa långsiktiga lösningar och insatser. Förvaltningens uppsökande och förebyggande arbete med äldre som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa stärks genom en äldrelots. Förvaltningens arbete mot hemlöshet bidrar till mål 1, ingen fattigdom, i Agenda 2030.

I stadens budget har stadsbyggnadsnämnden fått i uppdrag att fortsätta utredningen för att utveckla en ekostadsdel i Skarpa by. Förvaltningen kommer vid behov att bistå stadsbyggnadskontoret i arbetet. Därutöver ska stadsdelsnämnden i samarbete med stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och trafiknämnden påbörja arbetet med att uppdatera de lokala utvecklingsprogrammen med målet att stärka möjligheten till stadsutveckling, öka den sociala och ekologiska hållbarheten i stadsområdet samt det demokratiska inflytandet över områdets långsiktiga utveckling. Inom ramen för detta arbete kommer förvaltningen att lägga stort fokus på att, i samverkan med berörda förvaltningar, bolag och andra intressenter, tillvarata och utveckla de förutsättningar för offentliga mötesplatser, kultur och handel som finns på Skarpnäcks allé och de omkringliggande offentliga rummen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärden	90 %	Tas fram av nämnd	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	100 %	Tas fram av nämnd	År
 Antal barnfamiljer som beviljats en akutboendelösning på hotell/vandrarhem	12	Tas fram av nämnd	År
 Antal vräkningar som berör barn	0	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål: Skarpnäck byggs socialt och ekologiskt hållbart med demokratiskt inflytande

Beskrivning

Förvaltningen bevakar de lokala intressena inom de områden förvaltningen har rådighet över när nya bostäder planeras i stadsdelområdet. Förvaltningen framför tidigt behov av exempelvis nya förskolor, bostäder med särskild service och boenden för äldre, samt initierar samarbete för att säkerställa att förutsättningar skapas för att bedriva kommunal verksamhet. Förvaltningen bevakar också att park- och naturmark som används för bostäder kompenseras, samt att den så kallade enprocentsregeln bidrar till konstnärliga installationer.

Förväntat resultat

- Invånarnas behov av kommunal verksamhet planeras in tidigt i processen vid nybyggnation.
- Använd parkmark kompenseras och konstnärliga installationer tillförs.
- De lokala förutsättningarna för offentliga mötesplatser, kultur och handel som finns på Skarpnäcks allé och de omkringliggande offentliga rummen tillvaratas och utvecklas i samverkan med berörda förvaltningar, bolag och andra intressenter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Verka för ökad samverkan med berörda aktörer i syfte att tillvarata och utveckla de förutsättningar för offentliga mötesplatser, kultur och handel som finns på Skarpnäcks allé och de omkringliggande offentliga rummen.	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Vuxna och barnfamiljer har ett tryggt och hållbart boende

Beskrivning

Boende är en grundläggande förutsättning för att kunna leva ett självständigt liv. Barnfamiljer, personer med psykisk funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper som prioriteras inom förvaltningen och erbjuds stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar. Personer med sociala kontrakt ska få stöd för att motverka skuldsättning. Stöd till såväl enskilda som familjer i osäkra boendeformer och sociala kontrakt ges i form av bostadsvägledning. Praktiskt stöd kompletteras med bolots eller boendestöd. Uppföljningen av bostadsformer inom SHIS stärks, både avseende hyresinbetalningar och skötsel i syfte att avtalat boende kan övergå till genomgångsbostad. Alla insatser som avser logi eller boende ska på sikt leda till ökade

möjligheter för ett eget bostadskontrakt.

Vräkningsförebyggande arbete är prioriterat. Den som riskerar sitt kontrakt ska snabbt och ihållande få personlig kontakt med sin handläggare, erbjudas budget- och skuldrådgivning samt stöd eller insatser som behövs för att kunna komma till rätta med sin situation. Samhandläggning kring äldre som är hemlösa eller riskerar hemlöshet utvecklas inom förvaltningen för att säkerställa långsiktiga lösningar och insatser.

Förväntat resultat

- Barnfamiljer och vuxna får stöd och vägledning för att få mer hållbara och långsiktiga boendelösningar
- Barns behov och situation beaktas särskilt
- Inga barnfamiljer blir vräkta
- Personer som har avtalat boende inom SHIS fullföljer kontraktskraven eller uppmärksammas i tid om annat stöd behövs
- Antalet personer i behov av akut boendelösningar minskar
- Minst 90 procent av underrättelser från hyresvärdar hindras från att gå vidare till avhysning
- Nyanlända som har ett tillfälligt boende, exempelvis inom SHIS, får i ett tidigt skede det stöd och den hjälp de behöver för att kunna ta sig vidare till en varaktig bostad
- Äldre som är hemlösa, eller riskerar hemlöshet, får samtidiga och samordnade insatser utifrån individens helhetsbehov av stöd, vård och omsorg

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utvecklande av äldrelots för att stärka arbetet med äldre som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att erbjuda goda förutsättningar för aktivt medarbetarskap och närvarande ledarskap.

Aktivt medarbetarskap och närvarande ledarskap

Förvaltningen erbjuder trygga anställningar, minskar visstidsanställningar och följer upp ofrivilliga deltidsanställningar. Arbetet med aktivt medarbetarskap syftar till att bidra till ökat engagemang, stärka samarbeten och bidra till en ännu bättre social och organisatorisk arbetsmiljö. Medarbetare ges i linje med stadens personalpolicy handlingsutrymme, goda möjligheter att vara delaktiga och ha inflytande över sin arbetssituation. Utvecklingsarbetet skapar goda förutsättningar för medarbetare och chefer att tillsammans prova nya idéer, arbetssätt och driva kvalitet med stockholmarnas fokus för att nå verksamhetens mål i enlighet med stadens kvalitetsprogram.

Förvaltningen fortsätter att stärka det närvarande ledarskapet genom goda organisatoriska förutsättningar och genom att främja en kultur av tillit och öppenhet, utveckling och kollegialt lärande. Förvaltningen tar stöd av stadens chefsprofil och forskningsbaserade ledarskapsmodell. Chefer erbjuds olika chefsutbildningar och forum för att stärka ledarskapet.

För att säkerställa både nuvarande och framtida kompetensförsörjning arbetar förvaltningen strukturerat med planering på både kort och längre sikt. Planerna stödjer rekryterings- och utvecklingsarbetet för att möta verksamheternas behov. Förvaltningen ska vara en intressant framtida arbetsplats för studenter och elever inom bristyrken och tar under året emot studenter inom flera yrkesområden. Flera kompetensutvecklingsinsatser genomförs för olika medarbetargrupper och chefer.

Även som arbetsgivare bidrar förvaltningen till stadens jämställdhetsprogram genom att erbjuda goda möjligheter att kombinera föräldraskap och arbetsliv. Förvaltningen bidrar till stadens program för tillgänglighet och delaktighet genom kompetensbaserad rekrytering och genom att erbjuda goda förutsättningar i arbetet oavsett funktionsvariation.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Förvaltningen bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete som förebygger risker och skapar en inkluderande och hälsofrämjande arbetsmiljö. Förvaltningen genomsyras av jämställdhet, jämlikhet och frihet från diskriminering. Hot- och våldssituationer förebyggs, liksom otillåten påverkan. Cheferna får stöd i det främjande och förebyggande arbete, samt vid sjukfrånvaro med åtgärder för arbetslivsinriktad rehabilitering. Förvaltningen som arbetsgivare bidrar också till stadens program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck genom att erbjuda stöd till de medarbetare som behöver.

Förvaltningen genomför den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet genom en enkät på varje enhet tillsammans med skyddsombud. Resultaten analyseras och vid utvecklingsbehov vidtas åtgärder som följs upp.

Justering av förvaltningens organisation

Förvaltningen justerar organisationen vid årsskiftet inför att utförarverksamheter inom funktionsnedsättning övertas i kommunal regi under hösten 2023. Utförarverksamheterna blir en del av avdelningen för äldreomsorg och utförarverksamhet funktionsnedsättning. Den organisatoriska placeringen syftar till att stärka verksamheternas förutsättningar för fortsatt kvalitets- och utvecklingsarbete, liksom samarbetet med övriga utförarverksamheter. Avtalsuppföljning av de utförarverksamheter inom funktionsnedsättning som fortsatt drivs på entreprenad flyttas från avdelningen och blir i stället en del av avdelningen för individ- och familjestöd.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	83	83	År
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom vård, omsorg och pedagogiska verksamheter	10 %	Tas fram av nämnd	År
 Sjukfrånvaro	8 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	3 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen ta fram en samlad strategi för kompetensförsörjningen inom förskolan i Stockholms stad	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Arbetsmiljön präglas av jämställdhet och delaktighet med ett tillitsfullt och närvarande ledarskap

Beskrivning

Förvaltningen har ett systematiskt arbetsmiljöarbete med fokus på delaktighet, inflytande och friskfaktorer. Ett tillitsfullt och närvarande ledarskap bidrar till en hälsofrämjande och jämställd arbetsmiljö. Att ha möjlighet att påverka sin arbetssituation bidrar till ökat lärande, stolthet och en bra social och organisatorisk arbetsmiljö.

Förväntat resultat

- Index bra arbetsgivare ökar
- Ledarskapsindex ökar
- Förutsättningar för närvarande ledarskap förbättras

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
Ledarskapsindex	82		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Antal medarbetare per chef ses över enligt stadens nyckeltal	2023-01-01	2023-12-31
Chefer får ytterligare kunskap om stadens kvalitetsprogram och hur den kan användas i verksamheten	2023-01-01	2023-12-31
Det systematiska arbetsmiljöarbetet stärks med fokus på friskfaktorer	2023-01-01	2023-12-31
Friskvårdsförmånerna förstärks i enlighet med stadens riktlinjer	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Medarbetare har goda förutsättningar och utövar ett aktivt medarbetarskap

Beskrivning

Ett aktivt medarbetarskap ger förutsättningar för medarbetare att vara delaktiga, ta initiativ och ökar arbetsglädjen. Medarbetare har handlingsutrymme och bidrar till verksamhetsutveckling genom att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar. Medarbetare och chefer arbetar tillsammans för att förbättra arbetssituationen, öka kvaliteten och uppnå verksamhetens mål. Förvaltningen erbjuder trygga anställningar med heltid som norm. Kompetensförsörjningen planeras på kortare och längre sikt med fokus på hållbart arbetsliv, lärande och utveckling.

Förväntat resultat

- Medarbetare utövar ett aktivt medarbetarskap
- Medarbetare upplever att de har en bra arbetsituation
- Medarbetare har handlingsutrymme och bidrar med förslag och idéer för verksamhetsutveckling
- Andelen tillsvidareanställningar och heltider ökar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
På min arbetsplats har vi ett gott arbetsklimat	75 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Analys för att öka grundbemanningen samt andelen trygga anställningar och heltid	2023-01-01	2023-12-31
Arbetet med handlingsplaner för förbättrad arbetsituation för fler yrkesgrupper fortsätter	2023-01-01	2023-12-31
Fler verksamheter deltar i stadens kvalitetsutmärkelse	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom en hög beredskap inför oförutsedda händelser inom samtliga verksamheter. Genom att upphandling sker i enlighet med stadens rutiner och i samverkan med andra förvaltningar säkerställs avtal som bidrar till en hög kvalitet i förvaltningens kärnverksamheter. En strukturerad avtalsuppföljning säkerställer sedan att varor och tjänster levereras i enlighet med avtal. Förvaltningen planerar för övertagande av gruppbofästigheter enligt LSS till egen regi i slutet av 2023. Övertagandet och de verksamhetsövergångar mellan utförare som sker samtidigt kommer hanteras av en projektorganisation i syfte att säkerställa en kvalitativ övergång.

Säkerhet och civilberedskap

Förvaltningen vidareutvecklar krisledningsplan och tillhörande organisation för att säkerställa en hög beredskap. I samverkan med övriga förvaltningar och bolag tas krigsledningsplan och -organisation fram. Förvaltningens arbete med otillåten påverkan och välfärdsbrott fortlöper genom skyddsdialoger och kunskapshöjande insatser.

Förvaltningen fortsätter arbetet med stadsdelsområdets trygghetspunkt genom fortsatt planering, samverkansöverenskommelser och struktur för arbetssätt. Inom ramen för befintliga samverkansstrukturer ses behov av ökad samverkan vid oförutsedda händelser över.

Tillsammans med andra berörda förvaltningar planerar förvaltningen för att stadens förskolor och boenden inom äldreomsorg har ett beredskapslager för att klara sju dagars grundläggande behov för verksamheten.

Systematiskt informationssäkerhetsarbete

För att bidra till ett systematiskt informationssäkerhetsarbete och en god

informationshantering kommer förvaltningen fortsätta implementeringen av stadens *Riktlinje för informationssäkerhet* och tillämpningsanvisningar. Genom tydligt ansvar och ett ändamålsenligt arbete säkerställer förvaltningen att relevant lagstiftning följs och att stockholmarnas personliga data och integritet inte äventyras.

Risk- och sårbarhetsanalys

Förvaltningen fortsätter arbetet med implementering av åtgärder och riskhanteringsåtgärder baserat på resultaten i risk- och sårbarhetsanalysen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	40 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %	80 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Förskolenämnden ska, i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen, planera för att stadens förskolor beredskapslagrar i egen regi för att klara ett grundläggande måltidsbehov för samtliga förskolebarn och personal under flera dygn	2023-01-01	2023-12-31
 Nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa att det finns resurser och kompetens tillgängliga i den utsträckning som krävs för att möta den kraftigt ökande ambitionshöjningen i arbetet med att utveckla en sammanhållen beredskap för framtida kriser och civilt försvar, både i den egna verksamheten och inom ramen för en stadsövergripande samverkan	2023-01-01	2023-12-31
 Nämnder och bolagsstyrelser ska under ledning av kommunstyrelsen medverka i upprättandet av stadens krigsorganisation och dess bemanning	2023-01-01	2023-12-31
 Servicenämnden ska under ledning av kommunstyrelsen och i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda och påbörja etablering av ett centralt omsättningslager för vissa livsmedel och vissa förbrukningsvaror i syfte att höja stadens beredskapsförmåga	2023-01-01	2023-12-31
 Socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen planera för att stadens boenden inom äldreomsorg och LSS beredskapslagrar i egen regi för att klara ett grundläggande måltidsbehov för brukare och personal under minst sju dygn	2023-01-01	2023-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska etablera en permanent beredskap och organisation för iordningsställande av trygghetspunkter inom sitt geografiska område	2023-01-01	2023-06-30

Nämndmål: Verksamheterna har en hög beredskap för oväntade händelser

Beskrivning

Förvaltningen utgår från de prioriteringar som framkommer i risk- och sårbarhetsanalyser för att säkerställa en god beredskap. Verksamheterna arbetar utifrån detta vidare med beredskapshöjande insatser för samhällsviktiga processer. I samverkan med övriga ansvariga aktörer säkerställs att tillräckliga beredskapslager finns på verksamheter i egen regi. Förvaltningens krisledningsarbete vidareutvecklas utifrån de lärdomar som har dragits efter

tidigare kriser och verksamheterna har god beredskap för oväntade händelser. Krigsorganisation och krigsledningsplan arbetas fram i samverkan med andra förvaltningar.

En aktiv avtalsuppföljning, att motverka välfärdsbrott och att främja en sund konkurrens mellan seriösa företag är fortsatt prioriterat. Förvaltningen ska se över möjligheter till att stärka egen regi verksamheter för att säkra den lokala beredskapen samt säkerställa en god beredskap i upphandlade verksamheter. Inför verksamhetsövergångar av verksamheter inom grupp- och servicebostäder inom LSS samt övertagande av gruppboende LSS i egen regi inrättar förvaltningen en tillfällig projektorganisation för att säkerställa en trygg övergång för brukare och medarbetare.

Förvaltningen ska säkerställa att det finns resurser och kompetens för ett effektivt och ändamålsenligt informationssäkerhets- och dataskyddsarbete samt delad data där så är lämpligt utifrån gällande informationsklassning.

Förväntat resultat

- Förvaltningen har en god beredskap att tillgodose vissa grundläggande behov för stadsdelsområdets invånare
- Förvaltningens trygghetspunkt är etablerad och väl känd
- Förvaltningen har en god beredskap för att upprätthålla dess samhällsviktiga verksamhet
- Verksamheter, oavsett driftform, bidrar till god kvalitet och måluppfyllelse
- Arbetet med informationssäkerhet och dataskydd sker systematiskt

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen inrättar en projektorganisation för att säkerställa kvalitativa verksamhetsövergångar inom grupp- och servicebostäder samt dagliga verksamheter	2023-01-01	2023-04-30
Förvaltningen ökar chefernas kompetens i krisledning, beredskap och krigsorganisation	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom arbete med situationell- och social prevention.

Social prevention

Nämnden vidareutvecklar den sociala preventionen genom att fältförlagd verksamhet tillförs. De förebyggande verksamheterna för barn och ungdomar, som fritidsgårdarna, får utökade öppettider för att möta behovet av trygga platser för ungas fritid. Utökningen av öppettider sker utifrån analys av behov i de olika områdena.

Förskolans uppsökande uppdrag tillgodoses genom att föräldrar till barn som inte går i förskola kontaktas och ges information och genom öppen förskola och integrationsförskola. Förskolan är en skyddsfaktor för barn och nämndens verksamheter arbetar för att öka andelen inskrivna barn i förskolan. Samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF)

grundas på gemensamt framtagna fokusområden utifrån Stockholmsenkätens resultat. Syftet är att gemensamt arbeta för goda uppväxtvillkor för barn och unga samt att minska risker i uppväxtmiljön och i närområdet.

Förvaltningen arbetar tillsammans med polisen och kriminalvården i modellen Trefas och arbetet vidareutvecklas i samverkan med syftet att minska det dödliga skjutvapenvåldet.

Lokala samverkansöverenskommelsen med polisen

Inom ramen för den lokala samverkansöverenskommelsen (SÖK) mellan stadsdelsförvaltningen, lokalpolisen, utbildningsförvaltningen och trafikkontoret revideras årligen den lokala lägesbilden och gemensamma prioriteringar tas fram. Prioriteringarna rör både åtgärder på särskilda platser och sociala åtgärder till specifika målgrupper. Regelbunden avstämning sker med polisen för att följa lägesbilden kopplad till trygghet och brott. Syftet med avstämningarna är att i ett tidigt skede vidta åtgärder för att förebygga och minska problem. Stadens trygghetsprogram ligger till grund för utvecklingsarbetet. De brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder som genomförs ska bygga på orsaksanalys, lokala omständigheter samt på forskning och beprövad erfarenhet.

Förvaltningens övergripande brottsförebyggande råd, SkarpBrå, tillsammans med de lokala brottsförebyggande råden i stadsdelarna, verkar för ökad trygghet och minskad brottslighet i stadsdelsområdet utifrån den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen.

Platssamverkan

Förvaltningen bedriver ett kontinuerligt arbete med platssamverkan sedan många år tillbaka i områdena Skarpnäcksfältet och Bagarmossen. I samverkan ingår de kommunala bostadsbolagen, föreningar, polisen, stadens mobila ordningsvakter och Stiftelsen På Rätt Väg. Kontakter upprätthålls också med bostadsrättsföreningar, skolor och näringsidkare. Från förvaltningen deltar företrädare för fritidsgårdar och social insatsgrupp. De utmaningar som finns och har funnits i områdena har medfört att insatserna framförallt inriktats mot att skapa en vuxennärvaro samt att skapa meningsfulla aktiviteter för ungdomar. Vid behov görs orosanmälan till socialtjänsten. Förvaltningen har tidigare, tillsammans med andra aktörer, sökt trygghetsinvesteringsmedel fyra insatser i den fysiska miljön kopplat till behov som har identifierats inom ramen för platssamverkan. Även inför 2023 kommer förvaltningen ansöka om trygghetsinvesteringsmedel för fortsatta åtgärder. För att skapa en attraktivare och tryggare miljö samt minska klotter söker förvaltningen medel för förstärkt belysning i Skarpaby lekpark i Skarpnäck samt utsmyckning av gångtunnlar i Bagarmossen.

Ökad trygghet i utemiljön

Förvaltningen fortsätter arbetet med att parker och grönområden ska vara trygga, välskötta, tillgängliga och inkluderande. Tryggheten stärks genom till exempel ändamålsenlig belysning, beskärning av buskage men även utsmyckning. Vid de planerade parkupprusningarna under året kommer hänsyn tas till tillgänglighetsskapande åtgärder. Medborgardialog genomförs i samband med parkupprustningar där fokus på barns delaktighet prioriteras. Förvaltningen ansöker om trygghetsmedel för utsmyckning av tunnlar i Bagarmossen och förstärkt belysning i Skarpaby lekpark. Detta bidrar till Agenda 2030:s mål om att skapa säkra och inkluderande grönområden för alla.

Trygga, säkra och välskötta parker som alla invånare kan nyttja bidrar också till genomförandet av mål 5, jämställdhet. Det är viktigt att flickor och pojkar samt kvinnor och män kan nyttja stadsdelsområdets parker på lika villkor, därför tas jämställdhetsperspektivet i beaktning vid planering och upprustning av parker, spontanidrottsytor med mera. I syfte att främja livskvalitet för invånare i alla åldrar genom att underlätta för sociala aktiviteter, utomhusvistelse och vardagsmotion planerar förvaltningen att uppföra ett utegym i Kärrtorpsparken. Förvaltningen utgår från de synpunkter som inhämtats från allmänheten då ett tillfälligt utegym testades och utvärderades under 2022. Detta bidrar också till en äldrevänlig stad då gruppen seniorer varit särskilt involverade i processen.

Förvaltningen samverkar med andra förvaltningar kring uppdraget att tillgängliggöra stadens naturreservat med rekreativa värden samt tillgängliggöra naturreservaten för personer med funktionsnedsättningar och för människor som inte sedan tidigare har kunskap om naturen och dess värde för hälsosam rekreation. Arbetet med att utveckla Flatenområdet till ett besöksmål årets runt fortsätter genom att bland annat tillföra en bastu i området i samarbete med fastighetskontoret. Förvaltningens arbete med skyltning vid reservatets entréer samt utplacering av historiska skyltar på Ekudden och i Lilla Sickla fortsätter. Nämnden ansöker om medel för Stockholm vid vattnet för rivning och nybyggnation av flera bryggor vid Flatenbadet som åsamkats stora skador under föregående år.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	79 %	79 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	73 %	73 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	74 %	73 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	86 %	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål: Förebyggande insatser ökar tryggheten

Beskrivning

Utgångspunkten för förvaltningens trygghets- och brottsförebyggande arbete är situationell- och social prevention. Trygghetsvandringar bidrar till ökad trygghet genom riktade insatser och åtgärder baserade på invånarnas behov och önskemål samt gemensam dialog med berörda aktörer. Den lokala samverkansöverenskommelsen med Polisen, utbildningsförvaltningen och trafikkontoret ligger till grund för planering av gemensamma insatser riktade mot vissa platser och målgrupper. Stadsdelsområdets övergripande brottsförebyggande forum, SkarpBrå, och de lokala brottsförebyggande råden är tillsammans viktiga aktörer för att bidra till förutsättningar för ökad trygghet. Förvaltningen kommer tillsammans med andra aktörer att ha fortsatt fokus på Skarpnäcksfältet och Skarpnäcks torg utifrån platsamverkan.

Förvaltningen kommer att fortsätta med samverkan med föreningar som har verksamhet för

barn och unga i stadsdelsområdet för att bibehålla en gemensam grund för informationsutbyte och verksamhetsutveckling.

Förvaltningens förebyggande verksamheter för barn och ungdomar bidrar till ökad trygghet, exempelvis genom ökade öppettider på fritidsgårdarna, uppsökande verksamhet för barn som inte är inskrivna i förskolan och genom fältassistenter. Detta beskrivs närmare under inriktningsmål 1. Under samma inriktningsmål beskrivs även socialt arbete gentemot andra målgrupper som till exempel personer som utsätts för våld i nära relation, personer som vill lämna en kriminell livsstil och stadsdelsmammor som arbetar uppsökande mot kvinnor i sitt eget bostadsområde.

Förväntat resultat

- Invånarna upplever en ökad trygghet
- Andelen som enligt trygghetsmätningen känner oro för att gå ut på kvällen i sitt bostadsområde minskar

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Unga tjejer och äldre bjuds in till trygghetsvandringar för att synliggöra deras upplevelser av trygghet i den offentliga miljön	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Parker och grönområden är trygga, välskötta, tillgängliga och inkluderande

Beskrivning

Förvaltningens arbete med att utveckla parker och grönområden i nära samverkan med engagerade invånare, föreningar och stadens förvaltningar och bolag fortsätter. Den uppdaterade lokala parkplanen är ett viktigt underlag för prioriteringar och inriktning i arbetet. Tillgänglighetsfrågorna genomsyrar verksamhetsplaneringen och är en naturlig del i det dagliga arbetet i parker, grönområden och naturreservat. Samverkan med invånarna fortsätter, bland annat genom möjligheten att teckna brukaravtal och att odla på parkmark. Förvaltningen kommer vid kommande parkskötselupphandling ta fram kravspecifikation och ställa kompetenskrav på naturskötselutbildad personal.

Förväntat resultat

- Parker och grönområden tas om hand, utvecklas och är uppskattade platser att vistas i.
- Parker och grönområden upplevs som trygga och inkluderande.
- Tillgängligheten till parker, grönområden, strandbad och naturreservat ökar för personer med funktionsnedsättning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ser över behovet av förstärkt belysning och trivselbelysning i samband med parkupprustningar under året, för ökad trygghet	2023-01-01	2023-12-31
Förvaltningen säkerställer att tillgänglighetsperspektivet beaktas vid upprustningar och reinvesteringar i park- och naturområden.	2023-01-01	2023-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ökar kostnadseffektiviteten genom samverkan och kunskapsutbyte vid driftsupphandlingar.	2023-01-01	2023-12-31
Tillsammans med trafiknämnden fortsatt verka för tydligare vägvisning i närheten av naturreservat i syfte att underlätta för besökare att hitta till naturreservaten	2022-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att utveckla förvaltningens demokratiarbete och öka kunskapen om mänskliga rättigheter inom nämndens verksamheter. Invånarnas synpunkter och önskemål tas tillvara och arbetssätt för medborgardialoger vidareutvecklas. Nämndens verksamheter ska vara fria från diskriminering och rasism, och invånarna ska få en likvärdig service och bli väl bemötta. Samverkan med civilsamhället stärks och omfattar flera områden. Förvaltningen söker internationella samarbeten och samverkansytor.

Agenda 2030

Nämndens kärnverksamheter bidrar på flera sätt till att uppfylla ett stort antal av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030, vilket har beskrivits under respektive verksamhetsmål. Under målen framgår också vilka åtgärder och aktiviteter som förvaltningen kommer att prioritera under 2023.

Förvaltningen kommer under året fortsätta uppmärksamma och stärka arbetet med Agenda 2030 i analys- och utvecklingsarbetet, med utgångspunkt i hållbarhetskommisionens rapporter. Alla förvaltningens enheter ska under arbetet med verksamhetsplanen identifiera vilka mål som är relevanta för enhetens verksamhet och beskriva hur det ordinarie arbetet ska bidra till att uppfylla de mål som valts ut.

Kommunikationen med invånarna vidareutvecklas för att synliggöra hur nämndens verksamheter bidrar till arbetet med att uppnå de globala målen. Förvaltningen kommer vidare att analysera vilka befintliga samarbeten som behöver utvecklas och inventera behov av ytterligare samverkan som behövs för att stärka arbetet med Agenda 2030.

Mänskliga rättigheter

Jämställdhet

Förvaltningen arbetar systematiskt med att analysera könsuppdelade resultat och vidta åtgärder om omotiverade skillnader mellan könen identifieras. Samtliga enheter har, i arbetet med sina verksamhetsplaner för 2023, analyserat sina resultat för 2022 utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Analysen har sedan utgjort en grund för arbetet med verksamhetsplanen. Planerade åtgärder för att motverka osakliga skillnader mellan könen har beskrivits i respektive verksamhetsplan.

Förvaltningens förskolor fortsätter arbetet med att säkerställa pedagogisk kvalitet, jämställdhet och jämlikhet inom verksamheterna. Förvaltningens verksamheter arbetar mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer genom att våldsutsatta personer

uppmärksammas och får stöd och hjälp. Förvaltningen beaktar jämställdhetsperspektivet vid planering och upprustning av parker och spontanidrottsytor i syfte att utforma platser som lockar fler flickor och kvinnor till fysisk aktivitet.

Som arbetsgivare bidrar förvaltningen till ökad jämställdhet genom att erbjuda goda möjligheter att kombinera föräldraskap och arbetsliv. Förvaltningens verksamheter ska vara fria från diskriminering och rasism. Vidare bidrar förvaltningen till stadens program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck genom att erbjuda stöd till de medarbetare som behöver.

Barns rättigheter

Förvaltningen arbetar på många sätt för barns rättigheter i enlighet med lagen om FN:s konvention om barnets rättigheter samt *Program för barnets rättigheter och inflytande 2018–2022*. Förvaltningen planerar årligen en särskild barndag för att uppmärksamma och vidareutveckla arbetet och samverkan kring barn och unga. Deltar gör medarbetare och chefer från socialtjänst, förskola, skola, lokalpolis, ungdomsmottagning, barn- och ungdomspsykiatri och habilitering.

Utbildningen i förskolan styrs av skollagen och läroplan för förskolan (Lpfö 18). Skollagen reglerar bland annat vilka rättigheter och skyldigheter barn och deras vårdnadshavare har. Läroplanen beskriver förskolans värdegrund, vad barnen ska få möta under sin tid i förskolan och vilket ansvar rektor, förskollärarna och arbetslaget har. Enligt läroplanen ska utbildningen spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter. Förskolan har ett ansvar för att motverka könsmönster som begränsar barnens utveckling, val och lärande. Förskolan organiserar utbildningen så att barnen möts, leker och lär tillsammans. Barnen får pröva och utveckla sina förmågor och intressen med samma möjligheter och på lika villkor, oberoende av könstillhörighet. Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans får rätt stöd utformat med hänsyn till egna behov och förutsättningar

Förvaltningens socialtjänst stärker och utvecklar arbetssätt med syfte att beakta barnperspektivet i samtliga ärenden som berör barn. Barn och unga ska delges information, göras delaktiga under utredningsprocessen och i utformningen av insatser som rör dem. Insatser som ges i vuxen- och barnärenden ska samordnas och hänsyn till barnperspektivet ska alltid beaktas i ärenden där en förälder eller vårdnadshavare aktualiseras hos socialtjänsten. Arbetet utgår från ett familjeorienterat arbetssätt som syftar till att säkerställa ett tydligt barnrättsperspektiv. Arbetssättet vidareutvecklas bland annat genom projektet ”Ingen ska lämnas utanför”. Projektet löper under tre år med målsättning att på lång sikt bryta negativa konsekvenser av barnfattigdom och motverka ärftlighet av ekonomisk utsatthet.

Barnkonsekvensanalyser görs i flera av förvaltningens verksamheter för att beslut och åtgärder ska följa barnkonventionen. Inom socialtjänsten har en barnrättssamordnare och särskilt utsedda barnrättsambassadörer i uppdrag att säkerställa att arbetet med barnrättskonsekvensanalyser fortlöper som planerat.

Förebyggande och tidiga insatser med utgångspunkt i barnkonventionen ges bland annat genom en lokal samordnare som arbetar med att förhindra rekrytering in i kriminalitet för barn och unga i riskzon. Målet är bland annat att minska det framtida behovet av mer ingripande insatser, exempelvis placeringar utanför hemmet eller social insatsgrupp (SIG).

Barns intressen tas tillvara i utvecklingen av stadsmiljön, exempelvis vid upprustning av lekparker och parker.

Nationella minoriteters rättigheter

Arbetet med att säkerställa nationella minoriteters rättigheter fortgår under 2023 i enlighet med Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter och Stockholms stads strategi för romsk inkludering, vilket beskrivs under relevanta verksamhetsmål.

Flerspråkighet hos barn ska uppmuntras inom förskolorna och stödjas som en resurs i språkinläringen. Barn som tillhör nationella minoriteter erbjuds barnomsorg enligt gällande lagstiftning. Stockholms stad är förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska. Barn som talar eller har anknytning till ett nationellt minoritetsspråk har rätt till förstärkt språkstöd inom utbildningen. Förskolorna fortsätter främja barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna språket.

Inom avdelningen för individ- och familjestöd fortsätter socialsekreterare arbeta för att barn som är placerade i familjehem placeras på så sätt att de kan behålla sin identitet och sitt ursprung. För barn med annat språk ska möjligheten till hemspråk undersökas och om familjehemmet inte har samma ursprung uppmuntras familjen läsa på och ta tillvara barnets ursprung. Förvaltningen utvecklar arbetssätt som tillvaratar och tillgodoser stödbehov som barn, som är placerade utanför hemmet, har vad gäller nationella minoritetsspråk och minoritetskultur.

Under året påbörjas arbetet med det sociala investeringsfondsprojektet Brobygggarverksamhet på stadsdelsförvaltning tillsammans med bland andra socialförvaltningen. Brobyggarna kommer att vara en länk mellan romer och socialtjänsten generellt och är inte avgränsat till ett visst verksamhetsområde inom socialtjänsten. Brobyggarna kommer även att bedriva uppsökande arbete bland romer, framför allt kvinnor, som har behov av information om och stöd till kontakt med socialtjänsten och/eller arbetsförmedlingen/jobbtorg. För romer innebär det att kunna få stöd av en brobyggare i kontakten med socialtjänsten oavsett behov vilket kommer leda till en utveckling av arbetssätt och bemötandefrågor.

Förvaltningen sprider information om äldreomsorgen på de olika minoritetsspråken. Äldreomsorgens förebyggande verksamhet står i kontinuerlig kontakt med representanter från minoritetsföreningarna i stadsdelsområdet för att diskutera eventuella behov, intressen och önskemål. Vidare erbjuder förebyggande verksamheten aktiviteter på finska för finstalande romer och sverigefinnar genom caféverksamhet, som drivs i samverkan med övriga förvaltningar inom region östra söderort. Verksamheten har ett samarbete med tornedalningar som går ut på att bistå föreningen med att marknadsföra sina aktiviteter på sociala medier och på stadens hemsida. Vidare arrangerar aktivitetscentret återkommande promenadaktiviteter för sverigefinnar.

Beställarenheten för äldre använder äldreförvaltningens informationsblad om nationella

minoriteter, vilken lämnas ut till individer i samband med ansökan om insatser. Beställarenheten har även en utsedd handläggare som är enhetens spjutspets inom området. Denne har i uppdrag att stärka enhetens kompetens om nationella minoriteter och delta i stadsövergripande nätverksmöten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden inleda arbete för att uppdatera de lokala utvecklingsprogrammen	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Verksamheterna är välkomnande, jämställda och demokratiska

Beskrivning

Nämndens verksamheter arbetar för att stärka mänskliga rättigheter genom att vidareutveckla arbetet med jämställdhet, jämlikhet, nationella minoriteter och barns rättigheter. Förvaltningen arbetar för att uppfylla de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Förvaltningen ska kartlägga och analysera på vilka sätt verksamheterna idag bidrar till att uppfylla de globala målen, för att sedan identifiera ytterligare åtgärder och aktiviteter som behövs för att öka måluppfyllelsen. Förvaltningen analyserar vilka befintliga samarbeten som behöver utvecklas och inventerar behov av ytterligare samverkan för att stärka arbetet med Agenda 2030. Invånare har möjlighet att lämna medborgarförslag och medborgardialoger genomförs i hög utsträckning. Förvaltningen söker aktivt internationella samverkansytor.

Förväntat resultat

- Jämställdhetsanalys finns med i relevanta beslutsunderlag till nämnden
- Barnkonsekvensanalyser inkluderas i relevanta beslutsunderlag till nämnden
- Antalet verksamheter som är hbtqi-diplomerade ökar
- Medarbetares kunskap om nationella minoriteters rättigheter ökar
- Arbetet med Agenda 2030 stärkts genom strategisk planering av genomförandet av hållbarhetsmålen

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen utarbetar informationsmaterial om medborgarförslag som är lätt att förstå och som finns lättillgängligt för invånarna.	2023-01-01	2023-12-31
Förvaltningen utvecklar Brobryggjarverksamhet på stadsdelsförvaltning tillsammans med socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna Farsta och Enskede-Årsta-Vantör med sociala investeringsmedel. Arbetet syftar till att fler individer och familjer från den romska gruppen tar del av välfärdssystemets tjänster.	2023-01-01	2023-12-31
Förvaltningen vidareutvecklar befintliga arbetssätt för medborgardialoger i syfte att öka invånarnas demokratiska inflytande	2023-01-01	2023-12-31
I de fall då nämnden bifaller ett medborgarförslag ska en avvägning göras om huruvida tillämpning av medborgarbudget är relevant.	2023-01-01	2023-12-31
Påbörja implementering av stadens nya program om mänskliga rättigheter	2023-01-01	2023-12-31

Redovisning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Skarpnäcks stadsdelsnämnds budget för år 2023 är netto 1 276,4 mnkr. Investeringsbudgeten är 12,7 mnkr.

Driftbudgeten fördelas till stadsdelsnämnden med hjälp av olika fördelningsnycklar. Nämnden bedriver verksamhet inom tilldelad budget och kan vid behov göra omfördelningar. Syftet med omfördelningar är att möta verksamhetens behov.

En betydande del av ökningen av stadsdelsnämndens totala ekonomiska ram utgörs av en kostnadsneutral justering av personalomkostnadspålägget.

Driftbudgetens fördelning på nämndens verksamhetsområden framgår nedan:

Verksamhetsområden, mnkr	VP 2023 Kostnader	VP 2023 Intäkter	VP 2023 Netto	Nettoprognos T2 2022	Bokslut 2021
Nämnd- och förvaltningsadministration	41,8	1,5	40,3	41,2	38,5
Individ- och familjeomsorg	173,5	30,7	142,8	138,1	117,0
<i>varav barn- och ungdom</i>	<i>97,3</i>	<i>14,5</i>	<i>82,8</i>	<i>79,9</i>	<i>72,0</i>
<i>varav vuxna</i>	<i>25,8</i>	<i>1,5</i>	<i>24,3</i>	<i>23,2</i>	<i>21,7</i>
<i>varav socialpsykiatri</i>	<i>44</i>	<i>8,7</i>	<i>35,3</i>	<i>33,9</i>	<i>33,4</i>
<i>varav nyanlända</i>	<i>6,4</i>	<i>6,0</i>	<i>0,4</i>	<i>1,1</i>	<i>-7,7</i>
Stadsmiljö	20,7	3,5	17,2	18,8	18,0
Avskrivning (stadsmiljöverksamhet)	10,1	0,0	10,1	9,9	8,3
Internränta (stadsmiljöverksamhet)	0,6	0,0	0,6	0,5	0,5
Förskoleverksamhet	297,5	26,8	270,7	250,0	258,2
Äldreomsorg	450,5	60,0	390,5	359,2	333,3
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	321,2	17,0	304,2	286,9	286,5
Barn, kultur och fritid	25,7	3,7	22,0	20,8	20,1
Arbetsmarknadsåtgärder	13,1	2,5	10,6	8,4	6,9
Ekonomiskt bistånd	69,4	2,0	67,4	69,2	69,1
<i>varav handläggning</i>	<i>18,9</i>	<i>0,0</i>	<i>18,9</i>	<i>20,9</i>	<i>23,1</i>
Summa	1424,1	147,7	1 276,4	1203,0	1156,4

Nämnd- och förvaltningsadministration

Budget för nämnd- och förvaltningsadministration uppgår till 40,3 mnkr vilket motsvarar 3,2 procent av nettobudgeten. I förhållande till år 2022 är detta en ökning med 1,1 mnkr. En del av förvaltningens reserv är placerad här med 2,0 mnkr. Utan reserven är budget 38,3 mnkr

och utgör 3,0 procent av nettobudgeten.

Individ- och familjeomsorg

Budgeten för individ- och familjeomsorg uppgår till 142,8 mnkr. I förhållande till 2022 är detta en ökning om 9,6 mnkr. En del av förvaltningens reserv är placerad här med 4,0 mnkr.

Verksamhetsområdet barn och ungdom har en budget på 82,8 mnkr. I förhållande till 2022 är detta en minskning om 5,3 mnkr.

Verksamhetsområdet vuxna, missbruk har en budget på 24,3 mnkr. I förhållande till 2022 är detta en ökning om 2,5 mnkr.

Verksamhetsområdet socialpsykiatri har en budget på 35,3 mnkr. I förhållande till 2022 är detta en ökning om 1,4 mnkr.

Verksamhetsområdet nyanlända har en budget på 0,4 mnkr. I förhållande till 2022 är detta en ökning om 0,4 mnkr.

Ekonomiskt bistånd

Budgeten för ekonomiskt bistånd och handläggning uppgår sammantaget till 67,4 mnkr. I förhållande till år 2022 är detta en minskning om 2,8 mnkr.

Budgeten baseras på ett genomsnittligt medelbidrag på 10100 kr och 390 hushåll per månad, vilket innebär en ökning av medelbidraget och en minskning av antalet hushåll jämfört med föregående år.

Arbetsmarknadsåtgärder

Budgeten för arbetsmarknadsåtgärder uppgår till 10,6 mnkr. I förhållande till 2022 är detta en ökning om 0,8 mnkr.

Stadsmiljöverksamhet

Budgeten för stadsmiljöverksamhet uppgår till 17,2 mnkr. I förhållande till 2022 är detta en ökning med 1,7 mnkr. En del av förvaltningens reserv är placerad här med 1,0 mnkr.

Driftbudgeten för stadsmiljö ska finansiera kostnader för skötsel och underhåll samt renhållning av parker, naturområden, parkvägar och naturreservat.

Förskoleverksamhet

Budgeten för förskoleverksamheten uppgår till 270,7 mnkr. I förhållande till 2022 är detta en ökning med 17,2 mnkr. Nämnden beräknar att medel kommer att återföras till staden eftersom befolkningsprognosen visar på att antalet barn väntas minska även 2023. I budget ingår också kostnader för öppna förskolan om 1,8 mnkr.

Budgeten baseras på det antal barn som var inskrivna våren 2022 samt på Swecos befolkningsprognos för 2023. Schablonen är höjd med 5,9 procent och pengarna är 80 procent av schablonen. Beloppen redovisas i bilaga 2:1. Under året kommer avläsning av prestationer att ske månadsvis.

I budgeten för förskola är 15,6 mnkr avsatta till barn i behov av stöd. Av dessa fördelas 11,7 mnkr till enheterna efter bedömning utifrån behov.

Äldreomsorg

Budgeten för äldreomsorg uppgår till 390,5 mnkr. I förhållande till 2022 är det en ökning med 23,6 mnkr. En del av förvaltningens reserv är placerad här med 5,0 mnkr.

Ersättningen för kommunal hemtjänst är uppräknad med 1,1 procent. Till utförare i enskild regi är ersättningen 2,5 procent högre för att kompensera för att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på köpta varor och tjänster, vilket inte enskilda utförare har. Ersättningen för avlösning och ledsagning räknas upp med 1,1 procent. Ersättningen till dagverksamhet räknas upp med 1,1 procent.

Ersättning för vård och omsorgsboende är indexuppräknad med 1,9 procent. Ersättningen för lokalschablonen har räknats upp med 8,7 procent.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Budgeten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning uppgår till 304,2 mnkr. I förhållande till budget 2022 är det en ökning med 21,6 mnkr. Ökningen förklaras främst av fler insatser inom det rörliga anslaget, så kallade prestationer. Budgeten är baserad på antal prestationer per höstmätningen i augusti 2022. För barn- och vuxenboende, daglig verksamhet, korttidshem och korttidstillsyn för skolungdom över 12 år är schablon och peng höjd med mellan 0,6 till 1,16 procent beroende på insatstyp. Ersättningen för hemtjänst är uppräknad med 1,1 procent. Assistansersättning enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) från försäkringskassan ökar med 1,5 procent. Ersättningen för avlösning och ledsagning är uppräknad med 1,1 procent.

Barn, kultur och fritid

Budget för barn, kultur- och fritidsverksamhet uppgår till 22,0 mnkr. I förhållande till 2022 är det en ökning om 3,1 mnkr. En viss del av verksamheten är externt finansierad. Kollo ingår med 5,1 mnkr.

Investeringar

Nämnden har tilldelats 12,7 mnkr för investeringar varav 11,1 mnkr för stadsmiljöinvesteringar och 1,6 mnkr för inventarier och maskiner. I det ingår medel för tillgänglighetsåtgärder och reinvesteringar. Under 2022 har dialog och planering genomförts inför upprustning av Skarpaby lekpark. Ombyggnaden påbörjades under 2022 och pågår till 2024. Kostnaden för upprustningen beräknas uppgå till 5,6 mnkr för år 2023.

Resterande medel, 5,5 mnkr, avser mindre stadsmiljöinvesteringar 4,5 mnkr och tillgänglighetsåtgärder 1,0 mnkr. Dessa kommer att användas till att arbeta vidare med utveckling av parker och naturområden utifrån den lokala parkplanen och att förbättra tillgängligheten i den fysiska utemiljön, till exempel i lekparken och parkvägsnätet.

Investeringar, mnkr	VP 2023
Upprustning av Skarpaby lekpark	5,6
Mindre investeringar	4,5
Tillgänglighetsåtgärder	1,0

Investeringar, mnkr	VP 2023
Maskiner och inventarier	1,6
Summa	12,7

Resultatenheter

Enligt regler för ekonomisk förvaltning ska stadsdelsnämnden i samband med verksamhetsplanen fastställa förutsättningarna för resultatenheterna och ange vilka enheter som ska vara resultatenheter. Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat till följande år. Det gäller både över- och underskott som uppkommer till följd av enhetens eget handlande, maximalt 5 procent av enhetens bruttobudget för året. Resultatfonden får ha ett överskott på maximalt 10 procent av enhetens bruttobudget. Inom verksamhetsområdet förskola definieras fyra enheter som resultatenheter. Nämndens resultatenheter redovisas i bilaga 1:2 och peng i bilaga 2:1 Förskola peng 2023. Eventuella kostnader för avskrivnings- och räntekostnader ingår i resultatenhetens resultat.

För att enheten ska få föra över sitt resultat till följande år måste enhetens åtaganden vara uppfyllda. Vidare ska varje resultatenhet upprätta en lokal verksamhetsplan och följa upp sin ekonomi varje månad.

Budgetjusteringar

Belopp i mnkr	Begärt belopp
Trygghetsskapande åtgärder	2,7
Åtgärder inom naturreservaten	5,0
Åtgärder kopplade till Stockholm vid vatten	3,8
Investeringsmedel för biologisk mångfald	3,3
Klimatinvesteringar	1,3
Summa	16,1

Medel för trygghetsskapande åtgärder

Nämnden söker medel för utsmyckning av gångtunnlar i Bagarmossen och förstärkt belysning i Skarpaby lekpark i Skarpnäck.

Nämnden ansöker om 2,7 mnkr för investering i trygghetsskapande åtgärder.

Medel för åtgärder inom naturreservaten

Nämnden söker medel för skyltning, rivning och nybyggnation av bryggor i Flaten samt för utplacering av fler bänkar.

Nämnden ansöker om 5,0 mnkr för investeringsåtgärder inom naturreservaten.

Medel för åtgärder kopplade till Stockholm vid vattnet

Nämnden ansöker om budgetjustering för rivning och nybyggnation av bryggor i Flaten samt

för utomhusduschar i anslutning till stora Flatenbadet.

Nämnden ansöker om 3,8 mnkr för investeringsåtgärder kopplade till Stockholm vid vattnet.

Medel för biologisk mångfald

Nämnden ansöker om medel för biologisk mångfald för att säkerställa en ökad biologisk mångfald i samband med upprustningen av Skarpaby lekpark. Förvaltningen ansöker också för uppförande av småskaliga biotopar och gröna väggar samt för åtgärder i Smalängen och södra Flaten i enlighet med Lokalt åtgärdsprogram för Flaten.

Nämnden ansöker om 3,3 mnkr investeringsmedel för biologisk mångfald.

Medel för klimatinvesteringar

Nämnden ansöker om medel för klimatinvesteringar för översyn av förvaltningens lokaler i syfte att installera närvarostyrning i samtliga lokaler där möjligt. Förvaltningen ansöker även för åtgärder som innefattar utbyte av äldre lysrörsarmaturer på Kulturhuset Skarpnäck till LED samt för laddinfrastruktur till fritidsträdgårdar.

Nämnden ansöker om 1,3 mnkr för klimatinvesteringar.

Omslutningsförändringar

Belopp i mnkr	Kostnader	Intäkter	Avser
Nämnd- och förvaltningsadministration	1,5	1,5	Hysesintäkt
Individ- och familjeomsorg	29	29	Se nedan rader
varav barn- och ungdom	13,7	13,7	Statsbidrag, hyresintäkter
varav vuxna	0,6	0,6	Statsbidrag, avgifter
varav socialpsykiatri	8,7	8,7	Hysesintäkter, försäljning av verksamhet, statsbidrag
varav nyanlända	6	6	Statsbidrag
Stadsmiljö	3,5	3,5	Intäkter arrende
Förskola	5	5	Statsbidrag
Äldreomsorg	49,4	49,4	Försäljning av verksamhet, hyresintäkter, avgifter
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	15,6	15,6	Hysesintäkter, försäljning av verksamhet, assistansersättning
Barn, kultur och fritid	3,7	3,7	Hysesintäkter, försäljning av verksamhet, mm
Arbetsmarknadsåtgärder	1	1	Lönebidrag
Ekonomiskt bistånd	0,2	0,2	Statsbidrag
Ekonomiskt bistånd handläggning	0	0	

Belopp i mnkr	Kostnader	Intäkter	Avser
Summa	108,9	108,9	

Medel för lokaländamål

Förskolor

För 2023 utgår ett bidrag för lokaler inom förskolan med hög hyra. Bidraget utgår med 80 procent av den del av hyran som ligger mellan 2 054 kr - 2 500 kr/kvm och 40 procent av hyreskostnaden i intervallet mellan 2 501 – 3 000 kr/kvm och år. För hyresnivåer över 3 000 kr/kvm och år utgår inget bidrag.

Bidrag utgår för högst 10 kvm per inskrivet barn från Stockholms stad och fördelas via budgetjustering. För 2023 beräknas bidraget till nämnden bli cirka 3,1 mnkr.

Övriga ekonomiska redovisningar

Personalomkostnadspålägg

Stadens nämnder betalar lagstadgade arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkring och pensioner genom ett personalomkostnadspålägg som läggs på lönesumman. För arbetstagare födda 1957 och senare har detta beräknats till 46,4 procent för år 2023. Pålägget för pensionärer födda år 1956 eller tidigare är 16 procent. Utöver detta är pålägget tillfälligt reducerat för anställda i åldern 15-23 år fram till mars 2023.

Systematiskt kvalitetsarbete

Stadens system för integrerad ledning och styrning (ILS) stödjer nämndens verksamheter att ha ett tydligt fokus på resultat för invånarna.

Arbetet med intern kontroll är en viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet. Syftet med intern kontroll är att säkra en effektiv förvaltning och förhindra allvarliga fel och skador. Den utveckling av internkontrollarbetet som pågått inom förvaltningen under de senaste åren har ökat förutsättningarna för att oönskade händelser som kan hindra nämnden från att uppnå sina mål identifieras, förebyggs och hanteras.

Förvaltningen har färdigställt integrering av ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete enligt SOSFS 2011:9, som gäller för socialtjänst och äldreomsorg, i ILS-webb. Arbetet omfattar även systematisk hantering av synpunkter och klagomål, avvikelser samt lex Sarah-rapportering. Vidare analyserar förvaltningen resultaten från inspektioner, brukarundersökningar, verksamhetsuppföljningar, synpunkter och klagomål samt avvikelser. Andra viktiga underlag i analysarbetet är verksamhetens olika metoder som stödjer kvalitetsarbetet som olika bedömnings- och utredningsinstrument, självvärderingsmetoder, intervjuer, observationer, granskningar och reflektion kring olika arbetsprocesser.

Förvaltningen deltar i stadens gemensamma aktiviteter för att sprida goda idéer och metoder inom olika verksamheter, exempelvis genom utvecklingsdialoger och genom att uppmana

verksamheter att delta i stadens kvalitetsutmärkelse. Inom ramen för chefsforum har förvaltningen en utvecklad form för lärande och dialog kring kvalitetsutveckling.

Arbetet med Stockholms stads kvalitetsprogram - Utveckling genom ständiga förbättringar, innovation och digitalisering

I enlighet med *Stockholms stads kvalitetsprogram* arbetar förvaltningen för att Skarpnäcks invånare ska få en effektiv och god service. Alla verksamheter ska utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete, och det ska ligga till grund för verksamhetsplanering och förändringsarbete. Medarbetarna uppmuntras till att vara aktiva och innovativa för att utveckla verksamheten. Detta möjliggörs genom att chefer ger medarbetare utrymme, incitament och verktyg för att omsätta goda idéer till verksamhetsutveckling. För att stärka cheferna i arbetet med att leda processen så genomförs kompetenssatsningar kopplat till kvalitetsprogrammet.

Som ett led i att förverkliga stadens kvalitetsprogram har nämndens kärnverksamheter fått i uppdrag att i sina verksamhetsplaner för 2023 beskriva sin enhets styrkor och utmaningar i kvalitetsarbetet med utgångspunkt i kvalitetsprogrammet. Enheterna ska utgå från ett eller flera av de gemensamma förhållningssätten i programmet: stockholmarnas fokus, helhetssyn, hållbarhet, handlingsutrymme, lärande, öppenhet. I beskrivningen ska enheterna i första hand fokusera på kärnverksamheten, och gärna utgå från brukarundersökningar, synpunkter och klagomål samt internkontroll.

Hantering av synpunkter och klagomål

Stadsdelsförvaltningen värdesätter synpunkter och klagomål från invånare, omsorgstagare, anhöriga och medarbetare. Synpunkter och klagomål kan innefatta både beröm, klagomål, idéer eller förbättringsförslag.

En förvaltningsövergripande rutin för utredning av synpunkter och klagomål samt avvikelser finns för verksamheter som arbetar enligt socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Varje verksamhet ska även ha en lokal rutin för hantering av synpunkter och klagomål som ska vara väl känd av samtliga medarbetare. Arbetet med synpunkter och klagomål är en del av verksamheternas systematiska förbättringsarbete för att förebygga fel och brister och säkerställa god kvalitet. Inkomna synpunkter och klagomål diarieförs för att sedan utredas, analyseras, åtgärdas, återkopplas och följas upp. Förvaltningens förskolor tar emot och utreder synpunkter och klagomål i enlighet med den förvaltningsövergripande rutinen.

När en felanmälan eller synpunkt anmäls i stadens tyck-till-app fördelas den till rätt instans inom staden utifrån vilken position eller adress som angetts vid rapportering. De klagomål som tillhör stadsdelsförvaltningen hamnar antingen direkt hos entreprenör eller inkommer till drift-/synpunktsportalen, där förvaltningen besvarar eller skickar dessa vidare för hantering till entreprenör. Om personen som skickat in synpunkten har begärt återkoppling och lämnat kontaktuppgifter får denne det.

Förvaltningen sammanställer och analyserar samtliga inkomna synpunkter och klagomål årsvis för att identifiera utvecklingsområden.

Innovationssatsningar

Inom förvaltningen pågår ett antal utvecklings- och innovationsarbeten som bidrar till ökad effektivitet och nytta för invånarna.

Inom miljö- och klimatområdet utreder förvaltningen påverkan på verksamheterna utifrån skyfalls- och värmeeffekter, som ett led i arbetet med Agenda 2030 och målet om att bekämpa klimatförändringarna. Vidare ansöker förvaltningen om medel för biologisk mångfald för genomförandet av småskaliga biotoptak samt gröna väggar.

Förvaltningen arbetar aktivt med att utveckla arbetssätt och strukturer i processen kring avvikelshantering och lex Sarah. Under 2023 planeras vidareutveckling och förenkling av stödmaterial till medarbetare för att öka nyttan för invånarna. Projektet startades upp 2022 och ska färdigställas under 2023.

Inom äldreomsorgen sker flera innovationssatsningar utifrån ett verksamhetsutvecklande perspektiv, såsom vidareutveckling av ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete genom utvecklad processkartläggning och implementering av verktyget 2c8. Vidare tillsättning av äldrelots i arbetet mot nollvision för hemlöshet, samt anställning av samordnare i utvecklandet av det förebyggande arbetet.

Satsningen med lokala samordnare mot rekrytering till kriminalitet fortsätter under 2023 för att utveckla samhandling mellan aktörer och stöd till barn och unga i riskzon för att dras in i kriminalitet.

Inom förskoleverksamheten driver förvaltningen innovationssatsningar som dels innebär användande av ett hjälpmedelsbibliotek för personal i förskolan i syfte att gynna barnens lärande och utveckling, och dels implementering av prognosverktyg för beräkning av behov av förskoleplatser inför nybyggnation förskola.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Förvaltningschef	2023-01-13